

UZASADNIENIE

Obszar Natura 2000 Łąki Skoszewskie PLB320007 został wyznaczony w związku z wypełnieniem zobowiązań Polski względem wymogów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U. UE. L 20 z 26.01.2010 r.), na podstawie aktu prawa krajowego tj. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 z 2011 r. ze zm.), poprzedzonego rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2004 r. Nr 229, poz. 2313, Dz. U. z 2008 r. Nr 198, poz. 1226).

Na podstawie art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, 1238), zwanej dalej ustawą OOŚ, do zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska, należy w szczególności ochrona i zarządzanie obszarami Natura 2000 na zasadach i w zakresie określonych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627, 628 i 842), zwanej dalej ustawą o ochronie przyrody.

W związku z powyższym, regionalny dyrektor ochrony środowiska, jako organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 na podstawie przepisu art. 27a ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, oraz koordynujący w myśl przepisu art. 32 ust. 3 ww. ustawy, funkcjonowanie obszarów Natura 2000 na obszarze swojego działania, obowiązany jest do sporządzenia oraz przyjęcia środków ochrony, o których mowa w regulacji art. 28 ustawy o ochronie przyrody.

Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat; pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty lub od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków. Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Podstawowym celem opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony obszaru, czyli zapewnienie, że stan siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar nie zostanie pogorszony, a wręcz zapewnione zostanie dążenie do osiągnięcia właściwego stanu ochrony. Realizacja tak sformułowanego celu działań ochronnych, w szczególności na gruntach stanowiących własność prywatną, wymogła na

ustawodawcy decyzje o nadaniu planu zadań ochronnych normy prawnej ustanawianej, w formie zarządzenia jako akt prawa miejscowego.

Szczegółowy tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych oraz zakres prac koniecznych do wykonania na potrzeby przygotowania projektu planu, określa rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 184 z 2010 r. ze zm.), a także rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 kwietnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2012 r. poz. 506).

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej gatunków ptaków i ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru (art. 28 ust.10 ustawy).

Przy opracowaniu projektu planu zadań ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Łąki Skoszewskie PLB320007, kierowano się także oprócz wyżej przytoczonych aktów prawa, wytycznymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 oraz Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1.

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych, zgodnie z przepisem art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, ma obowiązek zapewnienia możliwości zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu, a także z regulacją przepisu art. 28 ust. 4 ustawy, zapewnia

możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i trybie określonym w ustawie OOS, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu dokumentu.

W myśl przepisu art. 59 ust 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206), projekt planu zadań ochronnych, wymaga uzgodnienia z właściwym miejscowo wojewodą.

W toku prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Łąki Skoszewskie PLB320007, dokonano następujących czynności:

- 1) Opisano granice obszaru Natura 2000 w oparciu o 904 punkty węzłowe, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, zgodnie z wymogiem rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1247).
- 2) W toku prac nad planem zadań ochronnych zweryfikowano informacje o obszarze Natura 2000 oraz zidentyfikowano następujące przedmioty ochrony:
 - A073 Kania czarna *Milvus migrans*;
 - A074 Kania ruda *Milvus milvus*;
 - A075 Bielik *Haliaeetus albicilla*;
 - A119 Krociatka *Porzana porzana*;
 - A229 Zimorodek *Alcedo atthis*;
 - A160 Kulik wielki *Numenius arquata*;
 - A122 Derkacz *Crex crex*;
 - A294 Wodniczka *Acrocephalus paludicola*.
- 3) Dokonano oceny stanu ochrony gatunków i ich siedlisk dla których wyznaczono obszar Natura 2000 na podstawie oceny eksperckiej zachowując przy tym spójność metodyczną z podejściem przyjętym w ramach realizowanego monitoringu krajowego ptaków przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.
- 4) Przeanalizowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru oraz oceny prawdopodobnych kierunków zmian uwarunkowań przyrodniczych, społecznych, gospodarczych i ich możliwego wpływu na parametry oceny stanu ochrony gatunków i ich siedlisk. Dokonana analiza wykazała, iż do najistotniejszych istniejących zagrożeń obszaru Natura 2000 jest Pogorszenie jakości siedlisk lęgowych spowodowane trwałym przesuszeniem podmokłych łąk, intensyfikacja koszenia lub wypasu użytków zielonych, bądź zaprzestanie użytkowania prowadzące do zarastania łąk i pastwisk. Dla ptaków szponiastych wpływającymi szczególnie negatywnie są kolizje z napowietrznymi liniami energetycznymi i porażeniem prądem elektrycznym, powodujące ich zwiększoną śmiertelność. Kody zagrożeń (określonych załącznikiem nr 3 do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2014 r.) podano zgodnie z opracowaniem Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska „Podręcznik

Platforma Komunikacyjno-Informacyjna. Plany zadań Ochronnych Natura 2000, jako narzędzie wspomagające tworzenie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000. Wersja 2013.2”.

- 5) Sformułowano cele działań ochronnych do osiągnięcia w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych w sposób umożliwiający monitoring i weryfikację oraz postęp w realizacji. Dla większości przedmiotów ochrony wskazano utrzymanie nie pogorszonego stanu ochrony, natomiast dla w stosunku do przedmiotu ochrony, wykazanego w SDF: A294 Wodniczka *Acrocephalus paludicola* – wskazano weryfikację stanu wiedzy.
- 6) Ustalono działania ochronne zapewniające osiągnięcie celów działań ochronnych, działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania, monitoring przyjętych parametrów stanu ochrony przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000, a także wskazano konieczność uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony. Wskazano również podmioty odpowiedzialne za realizację działań ochronnych. Poza organem sprawującym nadzór nad obszarem, za wypełnienie zapisów przedmiotowego zarządzenia odpowiedzialne są również m.in. organy administracji samorządowej w zakresie wydawania decyzji administracyjnych, a także Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych – w zakresie prowadzenia racjonalnej gospodarki wodnej, zapewniającej zachowanie siedlisk gatunków ptaków, stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000.
- 7) Zaprojektowano działania dotyczące monitoringu stanu ochrony wszystkich przedmiotów ochrony obszaru oraz realizacji celów działań ochronnych zgodnie z wymogami ich ochrony. Przedmiotowy monitoring realizowany będzie zgodnie z obowiązującymi standardami metodycznymi stosowanymi w monitoringu gatunków ptaków przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w ramach realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska. Realizacja tych działań umożliwi w przyszłości sprawującemu nadzór nad obszarem Natura 2000 wypełnienie przepisu art. 31 ustawy o ochronie przyrody.
- 8) Sformułowano wskazania do zmian w istniejącym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stepnica planie zagospodarowania przestrzennego gminy Stepnica, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Stepnica i planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego.
- 9) W trakcie prac nad sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, ustalono brak potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru Natura 2000.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* oraz § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. *w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*, a także art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, obwieszczeniem z dnia 28 marca 2011 r. znak: WOPN-ZP.6320.2.2011.BG podał do

publicznej wiadomości informację o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Łąki Skoszewskie PLB320007, podając informację o:

- 1) przystąpieniu do opracowania projektu dokumentu i jego przedmiocie,
- 2) możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu,
- 3) możliwości składania uwag i wniosków, wskazując jednocześnie 21-dniowy termin ich składania,
- 4) a także wskazał organ właściwy do rozpatrzenia uwag i wniosków.

Powyższy obowiązek w zakresie podania ww. informacji do publicznej wiadomości wykonano zgodnie z czynnościami określonymi w przepisie art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, publikując w ustawowo przewidzianym terminie wskazane wyżej informacje w formie obwieszczenia z dnia 28 marca 2011 r. znak: WOPN-ZP.6320.2.2011.BG:

- 1) na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- 2) na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- 3) na tablicy ogłoszeń wszystkich jednostek samorządu terytorialnego objętych granicami obszaru Natura 2000,
- 4) w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu.

Powyższa procedura w trybie art. 39 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, zgodnie ze stanowiskiem Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (pismo z dnia 22.11.2011 r. znak: DON-WP.082.1.25.2011.JM) została przeprowadzona zarówno na etapie przed przystąpieniem do opracowania projektu dokumentu, jak również na etapie sporządzonego projektu aktu normatywnego (tj. zarządzenia ustanawiającego plan zadań ochronnych).

W związku z powyższym, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, obwieszczeniem z dnia 26 marca 2012 r. znak: WOPN-ZP.6320.1.2012.BG podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do konsultacji społecznych sporządzonego projektu zarządzenia ustanawiającego plan zadań ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Łąki Skoszewskie PLB320007, zgodnie z czynnościami określonymi w art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

Na etapie procedury konsultacji społecznych projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Łąki Skoszewskie PLB320007 wpłynęły do ww. organu następujące uwagi i wnioski ze strony opinii publicznej:

1. Klub Przyrodników ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin (pismo z dnia 19.04.2012 r.) zgłosił następujące uwagi:

- a) Nieprawidłowe jest rozpoznanie przedmiotów ochrony obszaru. Spośród występujących w obszarze gatunków ptaków z załącznika I dyrektywy siedliskowej i ptaków migrujących, za przedmioty ochrony można nie uznawać tych gatunków, których obecność w obszarze jest przypadkowa, a obszar nie jest dla nich „najbardziej odpowiedni”. Wymaga to indywidualnej analizy dla każdego gatunku, uwzględniającej nie tylko jego liczebność w obszarze odniesioną do liczebności populacji krajowej, ale również osiągnięte w obszarze zagęszczenia, przydatność dla gatunku dominujących w obszarze siedlisk, znaczenie obszaru dla zachowania zasięgu geograficznego gatunku, obecność w regionie innych obszarów dogodnych dla gatunku itp. Analiza taka nie została przeprowadzona. Niedopuszczalne jest mechaniczne orzekanie o „nieznaczącym” występowaniu gatunku tylko na tej podstawie, że jego populacja w obszarze Natura 2000 jest mniejsza od 0,5% populacji krajowej. Zwracam tu szczególnie uwagę, że w tej sprawie nie można w szczególności opierać się na opracowanej przez GDOŚ „instrukcji wypełniania SDF” wersji 2010.1., w której zapisano sugestię, iż w SDF obszaru Natura 2000 „liczebność mniejszą niż 0,5%, np. 0,49% należy zaokrąglić do zera i kodować jako D”. Jest to bowiem niezgodne z zasadami sporządzania Standardowego formularza Danych dla obszaru Natura 2000 ustanowionymi decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej – w tym zarówno ze ‘starą’ decyzją KE 97/266/EC, jak i z ‘nową’ decyzją KE z 2011 r. Instrukcja GDOŚ wydaje się być wydana z przekroczeniem kompetencji GDOŚ, ponieważ określanie formatu i sposobu wypełniania SDF obszaru Natura 2000 zastrzeżone jest dla Komisji Europejskiej. Uprzejmie zwracam uwagę, że sporządzenie PZO niezgodnie z europejskimi zasadami dotyczącymi obszarów Natura 2000 może skutkować niekwalifikowalnością środków na to zadanie pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Skutkiem powyższego jest wadliwość całego dalszego rozumowania planistycznego. W związku z tym, plan powinien zostać sporządzony od nowa.

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagi nie uwzględniono. Wykonawca opracował projekt aktualizacji SDF wraz z uzasadnieniem merytorycznym posługując się pustym formularzem SDF, wypełnionym w oparciu o instrukcję wypełnienia SDF w wersji 2010.1 opracowanej oraz wskazanej do zastosowania w ramach prac nad PZO przez GDOŚ. Wskazanie gatunków będących przedmiotami ochrony nie jest więc wyborem subiektywnym, a wynikającym z zastosowania wymaganych procedur i wskaźników.

- b) Plan zadań ochronnych nie może orzekać, że „ochrona obszaru Natura 2000 nie powinna blokować niezbędnych zadań wynikających z nadrzędnego interesu publicznego, jakim jest ochrona przeciwpowodziowa”. To sformułowanie powinno być

wykreślone z planu. Po pierwsze, nadrzędnym interesem publicznym może być najwyżej ochrona przeciwpowodziowa konkretnych miejsc i obszarów (zależy, co jest chronione przed powodzią). „Ochrona przeciwpowodziowa” w sensie ogólnym w nie jest nadrzędnym interesem publicznym, a nawet w ogóle nie jest interesem publicznym – zarządzanie ryzykiem powodziowym polega na tym, że pewne miejsca chroni się przed powodzią, a innych nie. Po drugie, o dopuszczalności działań wynikających z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego rozstrzyga odpowiednia procedura, a plan zadań ochronnych nie może jej zastępować, tym bardziej że nie dostarcza dowodów ani na nadrzędność i publiczność interesu, ani na brak rozwiązań alternatywnych, ani na możliwość dokonania kompensacji. Po trzecie, taki zapis w treści aktu prawnego wydaje się być niezgodny z zasadami techniki legislacyjnej, nie jest to bowiem norma prawna sformułowana w sposób jasny.

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagę uwzględniono. Usunięto zapis o nadrzędności interesu publicznego, jakim jest ochrona przeciwpowodziowa.

- c) Należy zmienić proponowany zapis *„Zaplanowane cięcia rębne realizować zgodnie z dotychczasowym sposobem gospodarowania uwzględniając zapisy Porozumienia nr 1/2009 z dnia 23 listopada 2009 r. zawartego pomiędzy Dyrektorem RDLP w Szczecinie a Dyrektorem RDOŚ w Szczecinie”*. Niezgodne z techniką legislacyjną jest odwoływanie się w akcie prawnym do zapisów „porozumienia” między dwoma stronami, tym bardziej, że porozumienie to nie zostało promulgowane. Zapisy porozumienia należy przenieść do treści PZO 9 do zarządzenia RDOŚ). Równocześnie zastrzegam, że do punktu tego nie mogę się odnieść merytorycznie, dopóki nie poznam treści przedmiotowego porozumienia. Nie została ona przedstawiona również w dokumentacji PZO. Proszę o przesłanie tekstu przedmiotowego porozumienia i odpowiednie przedłużenie terminu wyrażenia opinii (co najmniej 14 dni od otrzymania materiału).

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagę uwzględniono: Dodano tabelę z porozumienia, jako załącznik.

- d) W dokumentacji PZO oczekivalibyśmy opisu prowadzonej w obszarze gospodarki, wraz z próbą oceny jej wpływu na przedmioty ochrony. W szczególności brak jest informacji o sposobach prowadzenia gospodarki rolnej, o prowadzonej gospodarce łowieckiej oraz o dotychczasowych sposobach utrzymywania wód i urządzeń wodnych.

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagi nie uwzględniono. Dokumentację PZO tworzy się na bazie szablonu, który ogranicza możliwość opisu prowadzonej gospodarki w obszarze. Każdy z przedmiotów ochrony został jednak indywidualnie oceniony pod kątem zagrożeń na skutek prowadzonej gospodarki na terenie ostoii.

- e) Na marginesie przedłożonego obecnie do konsultacji projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki Skoszewskie, uprzejmie proszę o wyjaśnienie uzgodnienia przez RDOŚ w dniu 20 lutego 2012 r. projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stepnica,

dotyczącego lokalizacji elektrowni wiatrowych – sprzecznego z zapisami projektu PZO. Uprzejmie zwracam uwagę, że sytuacja, gdy ten sam organ jednocześnie sporządza projekt PZO i w końcowej fazie sporządzania tego projektu uzgadnia plan spreczny z projektem PZO, w naszej wstępnej ocenie nosi znamiona nieefektywnego wydatkowania środków przeznaczonych na sporządzenie projektu planu.

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagi nie uwzględniono. Przedmiotem zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stepnica była zmiana sposobu zagospodarowania terenu w części obrębów ewidencyjnych: Gąsierzyno, Piaski Małe, Stepniczka, Miłowo i Stepnica z przeznaczeniem tych terenów pod budowę elektrowni wiatrowych wraz ze strefami ich oddziaływania i zakazem zabudowy mieszkaniowej na stały pobyt ludzi w strefach oddziaływania elektrowni wiatrowych. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stepnica przyjęte Uchwałą Nr XXXVI/313/06 Rady Gminy Stepnica z dnia 23 czerwca 2006 r. wyznaczyło cztery obszary lokalizacji elektrowni wiatrowych. Aktualnie realizowana Uchwała Nr XIX/183/09 Rady Gminy Stepnica z dnia 23 kwietnia 2009 r., polega na podtrzymaniu trzech z czterech wyznaczonych uprzednio obszarów przeznaczonych do lokalizacji elektrowni wiatrowych, z poszerzeniem ich granic o tereny przyległe, pełniące funkcje stref oddziaływania elektrowni wiatrowych. Uzgodniona przez RDOŚ w Szczecinie zmiana dotyczyła zmniejszenia ilości dopuszczalnych na terenie gminy lokalizacji elektrowni wiatrowych, co wiąże się z ograniczaniem negatywnego oddziaływania na środowisko w przypadku ewentualnej realizacji inwestycji w tym zakresie. W tworzonym oraz wyłożonym do publicznych konsultacji projekcie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki Skoszewskie PLB 320007, (zapisy w pkt. 2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego) przywołują zapisy Studium gminy w zakresie dopuszczonych w nim lokalizacji elektrowni wiatrowych wskazując na możliwy wpływ na przedmioty ochrony w tym na gatunki: A073, A074, A075, A119, A229, A160. W pkt. 8. Projektu dokumentu (Wskazania do dokumentów planistycznych) autorzy opracowania przywołując art. 33 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r., Nr 151, poz. 1220 z późn. zm..) wskazują jedynie jako jeden z najmniej szkodliwych wariantów lokalizacji elektrowni na południe od miejscowości Miłowo. Nie przesądzają jednak o dopuszczalności takiej lokalizacji, wskazując również negatywny wpływ na gatunki ptaków drapieżnych, takich jak kania ruda i bielik. Autorzy opracowania podkreślają jednocześnie, iż o ostatecznej decyzji lokalizacyjnej powinna zadecydować procedura oceny oddziaływania na środowisko. W związku z powyższym nieuzasadnione wydaje się wysnuwanie przez Klub Przyrodników wniosków jakoby RDOŚ w Szczecinie wydał dokumenty, których zapisy są ze sobą spreczne. Zapisy projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki Skoszewskie PLB 320007 są przedmiotem analiz (obecnie na etapie ustosunkowania się do uwag z konsultacji społecznych), które mogą mieć istotny wpływ na ostateczny kształt dokumentu. Dlatego przywoływanie tak daleko idących wniosków o nieefektywnym wydatkowaniu środków na sporządzenie

projektu dokumentu na obecnym jego etapie jest w naszej opinii dalece niestosowne i niezasadne.

2. Zachodniopomorskie Towarzystwo Przyrodnicze ul. Wąska 13, 71-415 Szczecin (pismo z dnia 19.04.2012 r.) zgłosiło następujące uwagi:

a) Przede wszystkim uważamy, że zlokalizowanie w jakimkolwiek miejscu w gminie Stepnica farmy wiatrowej jest niedopuszczalne. Obszar ostoi „Łąki Skoszewskie” leży na bardzo ważnym dla całej Palearktyki Zachodniej szlaku migracji ptaków, który wiedzie wzdłuż Zalewu Szczecińskiego, Odry i na południe. Nie należy przez to rozumieć, że ptaki lecą wzdłuż wybrzeża i trzymają się wyłącznie wody. Przelot obserwowany jest w znacznym oddaleniu od cieków i akwenów, a użytkowane rolniczo tereny otwarte w szeroko rozumianej dolinie rzecznej i polderach nadzalewowych stanowią doskonale miejsce odpoczynku wielu rzadkich gatunków ptaków i niestety doskonale miejsce dla wybudowania farm wiatrowych. Omawiany dokument dopuszcza zlokalizowanie farmy wiatrowej pomiędzy miejscowościami Miłowo (na północy) oraz Bogusławie/Czerwonak (na południu) w bezpośrednim sąsiedztwie zachodniego krańca zwartego kompleksu Puszczy Goleniowskiej. Miejsce to jest stanowiskiem łągowym m. in. derkacza, gąsiora oraz srokosza. W czasie wiosennych wezbrań wód i podtopień tego terenu obserwowano tam m. in. rycyka - stada po kilkanaście osobników, kulika wielkiego - stada po kilkadziesiąt ptaków oraz bieliki i sokoły wędrowne. Latem nierzadkie są obserwacje zgrupowań ptaków drapieżnych, które wykorzystują powstające tu wstępujące prądy powietrza. Co roku w lipcu i sierpniu obserwowane są tam grupy od kilku do ponad 20 ptaków szponiastych, wśród których były gatunki wymienione w I załączniku Dyrektywy Ptasiej: kania ruda, kania czarna, bielik oraz trzmielojad. Nadmienię tylko, że na południe od planowanej inwestycji, w strefie jej oddziaływania znajduje się rewir kani rudej. W 2012 r. gniazdo zostało zlokalizowane. Znajduje się w oddziale 232 leśnictwa Stepnica, Nadleśnictwo Goleniów. Kania ruda, obok bielika to gatunek najbardziej narażony na kolizję z turbinami wiatrowymi. Oddziaływanie farmy wiatrowej na ten gatunek - jak wynika z dostępnych opracowań - jest negatywny. Rzeka Gowienica, z którą przepływa przez teren przeznaczony pod farmę wiatrową, stanowi korytarz migracyjny dla fauny, w tym również ichtiofauny. Z dostępnych opracowań naukowych wynika wniosek, że wpływ drgań i wibracji przenoszonych przez cokół siłowni wiatrowej i glebę do rzeki będzie negatywnie oddziaływał na organizmy związane z tym środowiskiem. W trakcie prac nad projektem PZO przedstawiciel wykonawcy wielokrotnie podkreślał, że nie ma argumentów, które przemawiałyby przeciwko farmie wiatrowej w tej lokalizacji. Sądzymy, że te przytoczone powyżej są wystarczające do zmiany zapisów projektu PZO i określenia wszystkich proponowanych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania terenu Gminy Stepnica jako niekorzystnych dla przedmiotów ochrony OSO "Łąki Skoszewskie" PLB 320007. W związku z powyższym uważamy, że zapisy projektu planu zadań ochronnych nie powinny dopuszczać lokalizowania jakiegokolwiek farmy wiatrowej w granicach OSO „Łąki Skoszewskie” PLB 320007.

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagi nie uwzględniono: Uwaga rozpatrzona częściowo. Plan Zadań Ochronnych nie dopuszcza lokalizowania jakiejkolwiek farmy wiatrowej w granicach OSO „Łąki Skoszewskie” PLB 320007. Po przeprowadzonej analizie dokumentów planistycznych pod kątem lokalizowania farm wiatrowych stwierdzono, że jedyną lokalizacją, która ze względu na potencjalny wpływ na gatunki ptaków chronionych w obszarze Natura 2000 „Łąki Skoszewskie” wydaje się być najmniej szkodliwa jest lokalizacja położona na południe od miejscowości Miłowo, a o ostatecznej decyzji lokalizacyjnej powinna zdecydować procedura oceny oddziaływania na środowisko. Derkacz, gąsiorek, srokosz, oraz gatunki ichtiofauny nie są przedmiotami ochrony w obszarze, w związku, z czym nie analizowano wpływu potencjalnych inwestycji na ich siedliska. Nie jest również możliwe formułowanie wobec nich zadań ochronnych. Biorąc pod uwagę nowy fakt zlokalizowania w 2012 roku gniazda kani rudej w oddziale 232 leśnictwa Stepnica, Nadleśnictwo Goleniów zdecydowano się wprowadzić zmiany zapisów zał.5 pkt10 i zał.6 pkt.2 w zakresie lokalizacji farmy elektrowni wiatrowych w całym obszarze.

- b) W naszej ocenie przyjęte progi ilościowe dla gatunków będących przedmiotem ochrony w ostoi są błędne. Dotyczy to przede wszystkim żurawia i derkacza. Na omawianym obszarze oba gatunki osiągają jedne z najwyższych zagęszczeń w województwie. Przy względnie małej powierzchni ostoi bardzo istotne dla zachowania ich populacji w stanie niepogorszonym jest, aby w opracowywanym dokumencie zostały one uwzględnione, jako przedmioty ochrony. Kwestia ta była podejmowana na spotkaniu w miejscowości Łąka.

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagi nie uwzględniono. Wykonawca opracował projekt aktualizacji SDF wraz z uzasadnieniem merytorycznym posługując się pustym formularzem SDF, wypełnionym w oparciu o instrukcję wypełnienia SDF w wersji 2010.1 opracowanej oraz wskazanej do zastosowania w ramach prac nad PZO przez GDOŚ. Wskazanie gatunków będących przedmiotami ochrony nie jest więc wyborem subiektywnym, a wynikającym z zastosowania wymaganych procedur i wskaźników.

- c) Dodatkowo niezrozumiałym dla nas jest podawanie członków ZTP, w standardowym formularzu danych (SDF), jako źródła danych dla występowania mchu *Hamatocaulis (Drepanocladus) vernicosus* cytowanym jako: *Kaliciuk L, Czeraszkiwicz R., Kalisiński M, Oleksiak A., Staszewski A., Wysocki D. 2002. Dane z obserwacji Zachodniopomorskiego Towarzystwa Ornitologicznego w latach 1990-2002- Zalew Szczeciński*. Stwarza to wątpliwości dotyczące sposobu weryfikacji danych zbieranych przez wykonawców planu zadań ochronnych.

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagi nie uwzględniono. W standardowym formularzu danych (SDF) jako źródło danych dla wymienionego mchu cytowane jest: *Stebel A. 2004. Drepanocladus vernicosus (Mitt.) Warnst. Sierpowiec błyszczący, haczykowiec błyszczący. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.*

3. Marcin Wilhelm. Uniwersytet Szczeciński. Wydział Biologii. Katedra Taksonomii Roślin i Fitogeografii, ul. Wąska 13, 71-415 Szczecin (pismo z dnia 19.04.2012 r.) zgłosił następujące uwagi:

- a) W uaktualnianym SDFie widnieje informacja o gatunku naturalnym *Hamatocaulis vernicosus* - Sierpowiec błyszczący. Z moich obserwacji z tego terenu oraz zmian jakie dokonały się w siedliskach na tym obszarze na przestrzeni kilkudziesięciu lat, wątpliwe jest występowanie tego gatunku. Jeśli faktycznie został on odnaleziony z tego terenu i jest to potwierdzone materiałem zielnikowym, byłaby to cenna informacja. W przeciwnym wypadku powielanie informacji tylko na podstawie literatury nie ma sensu i odnosi zupełnie inny skutek.

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagę uwzględniono. W uaktualnianym SDFie usunięto zapis o gatunku naturalnym *Hamatocaulis vernicosus* - Sierpowiec błyszczący.

- b) Nomenklatura zastosowana przez autorów w przypadku gatunków roślin jest nieaktualna. Nazwy zawierają też podstawowe błędy, powtórzenia itp. Nazewnictwo wymaga ponownego zweryfikowania (uwaga do korekty SDF).

Sposób rozpatrzenia uwagi: Uwagę uwzględniono. Mimo, że nie ma w treści uwagi wskazań konkretnych błędów nazewnictwo gatunków roślin ponownie zweryfikowano.

- c) Należy się zastanowić czy w przypadku, gdy dla OSO "Łąki Skoszewskie" nie prowadzono szczegółowych badań botanicznych zasadne jest wypowiedanie się o siedliskach przyrodniczych i gatunkach. Jeśli tak, to może warto umieścić odpowiednie cytowanie, z jakich źródeł pochodzą te informacje.

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagi nie uwzględniono. Mimo, że nie prowadzono szczegółowych badań botanicznych podczas prac nad projektem PZO, informacje w dokumencie opierają się na dostępnych informacjach na temat siedlisk przyrodniczych i gatunków w obszarze. Takie informacje były zawarte w analizowanym i wykorzystanym na potrzeby PZO dokumencie: „Operaty szczegółowe wraz z projektem planu ochrony dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Łąki Skoszewskie” PLB320007”(EMPEKO Michał Przybycin, Poznań, 2008).

4. D. Musielak, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie, ul. Jagiellońska 32, 70 – 382 Szczecin (pismo z dnia 20.04.2012 r.) zgłosiła następujące uwagi:

- a) UWAGI DO PROJEKTU ZARZĄDZENIA (...) PLB 320007 ŁĄKI SKOSZEWSKIE

STR.	WERS	JEST	POWINNO BYĆ
1	§1, pkt. 1	(...) dla obszaru Natura 2000 PLB 320007Łąki Skoszewskie (...)	(...) dla obszaru Natura 2000 PLB 320007<spacja>Łąki Skoszewskie (...)
2	§7, wers 1	(...) w istniejącym studium uwarunkowań (...)	(...) w istniejącym<spacja>studium uwarunkowań (...)
3	§7, wers 3	(...) zachodniopomorskiego dotyczące eliminacji (...)	(...) zachodniopomorskiego<przecinek, spacja>dotyczące eliminacji (...)

3	§8, wers 2	(...) ani aneksu do PZO	(...) ani aneksu do PZO<kropka>
Zał.3	Pkt . 5, rubryka „opis zagrożenia”	(...) sukcesja naturalna i zarastanie niedrożnych kanałów.	(...) sukcesja naturalna i zarastanie niedrożnych kanał<ó>w.
Zał.3	Pkt . 6, rubryka „opis zagrożenia”	... (powyżej 0.5J/ha).	... (powyżej 0.5 <DJP>/ha).
Zał.4	Pkt . 3, rubryka „cel działań ochronnych”	- utrzymanie dotychczasowego sposobu gospodarowania w lasach i na otwartych terenach, wspierać krajobraz kulturowy związany z rybołówstwem na Zalewie Szczecińskim; (...)	<- utrzymanie dotychczasowego sposobu gospodarowania w lasach i na otwartych terenach; - wspieranie krajobrazu kulturowego związanego> z rybołówstwem na Zalewie Szczecińskim; (...)
Zał.4	Pkt . 5, rubryka „cel działań ochronnych”	(...) pozostawienie konarów i przewróconych drzew w korytach cieków i na ich brzegach.	(...) <drzewa <spacja> w korytach cieków i na ich brzegach.
Zał.5	Pkt.1, rubryka „działania ochronne”	Na użytkach zielonych w miejscach gdzie są naturalne zagłębienia znajdujących się w strefie podtopień związanych z napływem wód z Zalewu Szczecińskiego utrzymywać wodę na stałym poziomie. (...)	Na użytkach zielonych w miejscach gdzie są naturalnych zagłębien <przecinek> znajdujących się w strefie podtopień związanych z napływem wód z Zalewu Szczecińskiego<przecinek> utrzymywać wodę na stałym poziomie. (...)
Zał.5	Pkt.2, rubryka „działania ochronne”	(...) oraz ekstensywny wypas 0,2-0,5J/ha.	(...) oraz ekstensywny wypas 0,2-0,5<DJP>/ha.
Zał. 5	Pkt.2-16, rubryka „obszar wdrażania”		Na końcu zdań wstawić <kropkę> , lub zlikwidować ją w pkt.1 (solidarnie we wszystkich pkt. powinno być tak samo)
Zał.5	Pkt.11, rubryka „cel działań ochronnych”	(...) wolną od zabudowy rekreacyjno-turystycznej z wyjątkiem już istniejących inwestycji oraz z wyjątkiem (...)	(...) wolną od zabudowy rekreacyjno-turystycznej <przecinek> z wyjątkiem już istniejących inwestycji <przecinek> oraz z wyjątkiem (...)
Zał.5	Pkt.13, rubryka „cel działań ochronnych”	(...) Prace utrzymaniowe dokonywać w okresie IX.-III.	Prace utrzymaniowe dokonywać w okresie <IX- III.>
Zał.5	Pkt.17, rubryka „obszar wdrażania”	Tylko miejsca gniazdowe (...)	Tylko miejsca <spacja> gniazdowe (...)
Zał. 5	Pkt.-18, rubryka „obszar wdrażania”	Tylko miejsca gniazdowe gniazdowych (...)	Tylko miejsca gniazdowe <gniazdowych> (...)

Zał.5	Pkt. 19, rubryka „cel działań ochronnych”	(...) z punktów na trasnektach wyznaczonych (...) Wszystkie stwierdzone lokalizacje (...)	(...) z punktów na <transektach> wyznaczonych (...) Wszystkie <stwierdzone> lokalizacje (...)
Zał.5	Pkt. 19, rubryka „obszar wdrażania”	Transepty kontrolne.	<Transepty> kontrolne.
Zał.6	Opis tytułowy	Wskazania do zmiany w istniejącym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stepnica, planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego dotyczące eliminacji (...) Natura 2000 określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.	Wskazania do zmiany w istniejącym <spacja> studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stepnica, planie zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego <spacja> dotyczące eliminacji (...) Natura 2000 <określa załącznik nr 6 do rozporządzenia>.
Zał.6	kolumna „Lp.”	Błąd w numeracji (dwa razy nr 1)	
Zał.6	Pkt.2 rubryka „Wskazanie do zmiany”	(...) Ponieważ zgodnie z art.33 ustawy (...) (...) <i>został wyznaczony obszar Natura 2000</i> w trzech przypadkach (...) (...) na potencjalny wpływ na gatunki ptaków chronione w obszarze (...)	(...)Ponieważ zgodnie z <art. 33> ustawy (...) (...) <i>został wyznaczony obszar Natura 2000</i> <przecinek> w trzech przypadkach (...) (...) na potencjalny wpływ na gatunki ptaków <chronionych> w obszarze (...)

Sposób rozpatrzenia uwagi: Uwagę uwzględniono. Skorygowano błędy.

b) UWAGI DO DOKUMENTACJI PLANU ZADAŃ OCHRONNYCH (...)PLB
320007 ŁĄKI SKOSZEWSKIE

STR.	WERS	JEST	POWINNO BYĆ
6	pkt.3, wers 2	(...) Trzmielojad <i>Pernis apivorus</i> (...)	(...) <trzmielojad> <i>Pernis apivorus</i> (...)
7	pkt.5, wers 4-6	(...) Istniała możliwość zgłaszania uwag i wniosków, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz.U. z 2001 r. Nr 130, poz. 1450 ze zm.) do materiałów gromadzonych podczas prac nad sporządzaniem projektu	(...) Istniała możliwość zgłaszania uwag i wniosków <do materiałów gromadzonych podczas prac nad sporządzaniem projektu planu zadań ochronnych>, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej <przecinek> bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz.U. z 2001 r. Nr 130,

		planu zadań ochronnych.	poz. 1450 ze zm.).
8	pkt. C, wers 1	(...) leśnych oraz wód a także właścicieli nieruchomości (...)	(...) leśnych oraz wód <przecinek> a także właścicieli nieruchomości (...)
9-18	Rubryka „Opinia dot. wpisu”, pkt. Z1-Z20	(...)(Sikora i In.2007)	(...)(Sikora i In.2007)<kropka>
10, 13, 16	Rubryka „Opinia dot. wpisu”, pkt. Z4-6, Z11, Z16	Zweryfikowane Populacja	Zweryfikowane <kropka> Populacja
18	Pkt. Z20	<i>pZ20, A160, Kulik Wielki, Numenius arquata, 9m, 20, C, C, C, C</i>	p Z20, A160, <Kulik wielki>, Numenius arquata, 9m, 20, C, C, C, C
20	Wers 12	(...) „Gazeta Wyborcza” wydanie z dnia 29 marca 2011 roku oraz na tablicy ogłoszeń (...)	(...) „Gazeta Wyborcza” (wydanie z dnia 29 marca 2011 roku) oraz na tablicy ogłoszeń (...)
	Wers 17	(...) Koła łowieckiego.	Koła <Ł > owieckiego < „Dzik”>.
22-24	Tab.1.7, kolumna „zakres odpowiedzialności”	Brakuje kropek w pozycjach dot. Urzędu Gminy Stepnica, Głównego Geologa Województwa Zachodniopomorskiego, EMPEKO	dopisać
28	Tab.2.1., kolumna „Wartość informacji”	Bardzo ważne dane do Sporządzania Planów Zadań Ochrony.	Bardzo ważne dane do <s>porządzania <planów zadań ochronnych>.
33	Wers 1	Według stosowanego obecnie podziału fizycznogeograficznego OSO Łąki Skoszewskie, położony jest (...)	Według stosowanego obecnie podziału fizycznogeograficznego<przecinek> OSO Łąki Skoszewskie <przecinek> położony jest (...)
33-34	mapy	Podpisy do map zostały przerzucone na kolejną stronę	Przeformatować tak by podpis był pod mapą
34	Wers1	Według stosowanego obecnie podziału geobotanicznego OSO Łąki Skoszewskie, położony jest (...)	Według stosowanego obecnie podziału geobotanicznego <przecinek> OSO Łąki Skoszewskie <przecinek> położony jest (...)
35	Wers1	Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej (<i>Trampler i In. 1990</i>) OSO Łąki Skoszewskie leży w (...)	Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej (<i>Trampler i In. 1990</i>)<przecinek> OSO Łąki Skoszewskie leży w (...)
36	Wers1	Według klasyfikacji genetycznej gleb (<i>Bialousz 1984</i>) na terenie obszaru OSO Łąki Skoszewskie dominują (...)	Według klasyfikacji genetycznej gleb (<i>Bialousz 1984</i>) <przecinek> na terenie obszaru OSO Łąki Skoszewskie dominują (...)

	Wers 11,12	(...) Początek procesów torfotwórczych miał miejsce w okresie borealu, a był kontynuowany jeszcze w subboreale i subatlantyku (...)	(...) Początek procesów torfotwórczych miał miejsce w okresie <borealnym>, a był kontynuowany jeszcze w <subborealnym i subatlantyckim> (...)
37	Wers 7	(...)W celu zapewnienia żeglugi morskiej do położonego położonego nad Odrą Szczecina musi być stale pogłębiany tor wodny (do 10 m).	(...)W celu zapewnienia żeglugi morskiej do położonego położonego nad Odrą Szczecina, <tor wodny> musi być stale pogłębiany <do głębokości 10 m>.
39	Wers 1	Biorąc pod uwagę typy krajobrazów naturalnych obszar PLB 320007 położony (...)	Biorąc pod uwagę typy krajobrazów naturalnych<przecinek> obszar PLB 320007 położony (...)
56	Wers 9	A160 Kulik Wielki <i>Numenius arquata</i>	A160 Kulik <wielki> <i>Numenius arquata</i>
64	Pkt.6, kolumna „zagrożenia istniejące”	Intensyfikacja wypasu zwierząt (powyżej 0,5J/ha)...	Intensyfikacja wypasu zwierząt (powyżej 0,5<DJP>/ha)...
86	Pkt.2, kolumna „zakres prac”	(...) oraz ekstensywny wypas 0,2-0,5J/ha W przypadku (...)	(...) oraz ekstensywny wypas 0,2-0,5<DJP>/ha<kropka> W przypadku (...)

Sposób rozpatrzenia uwagi: Uwagę uwzględniono. Skorygowano błędy.

c) UWAGI DO STANDARDOWEGO FORMULARZA DANYCH (PO AKTUALIZACJI)

STR.	WERS	JEST	POWINNO BYĆ
4	Opis tabeli	GATUNKI objęte artykułem 4 of Dyrektywy (...) oraz ocean znaczenia obszaru dla tych gatunków:	GATUNKI objęte artykułem 4 of Dyrektywy (...) oraz <ocena> znaczenia obszaru dla tych gatunków:
	Kod A027	<i>Egretta alba</i>	<Egretta> <i>alba</i>
	Kod A246	<i>Lullula arborea</i>	<i>Lullula</i> <arborea>
6	Kod 1308	<i>Barbastella barbastellus</i> (<i>Barbastella barbastellus</i> <↔>
7	Nazwa naukowa	<i>Bueto bueto</i>	< <i>Buteo buteo</i> >
		<i>Bueto lagopus</i>	< <i>Buteo</i> > <i>lagopus</i>
		<i>Carduelis erithrinus</i>	<i>Carduelis</i> < <i>hornemanni</i> >?
		<i>Certhia familiaris</i>	<i>Certhia</i> < <i>familiaris</i> >
		<i>Chardrius hiaticula</i>	< <i>Charadrius</i> > <i>hiaticula</i>
		<i>Coccyzusa coccyzusa</i>	< <i>Coccyzusa coccyzusa</i> >
		<i>Ficedula hypoleuca</i>	<i>Ficedula</i> < <i>hypoleuca</i> >
	<i>Fulica atra</i>	<i>Fulica</i> < <i>atra</i> >	

		<i>Hippolois icterina</i>	< <i>Hippolais</i> > <i>icterina</i>
8	Nazwa naukowa	<i>Parus europea</i>	?
		<i>Phylloscopus trochilus</i>	<i>Phylloscopus</i> < <i>trochiloides</i> >
		<i>Streptopelia turtur</i>	<i>Streptopelia</i> < <i>turur</i> >
		<i>Sylvia atricapilla</i>	<i>Sylvia</i> < <i>atricapilla</i> >
		<i>Myosis daubentoni</i>	< <i>Myotis daubentonii</i> >
		<i>Rana hybr. Esculenta</i>	<i>Rana</i> hybr. < <i>esculenta</i> >
9	Nazwa naukowa	<i>Unio pictorumj</i>	<i>Unio</i> < <i>pictorum</i> >
		<i>Archangelica pneumonanthe</i>	<i>Archangelica</i> < <i>officinalis</i> > czy < <i>Gentiana</i> > <i>pneumonanthe</i> ?
		<i>Circea alpina</i>	< <i>Circaea</i> > <i>alpina</i>
		Gatunki od <i>Carex pulicaris</i> do <i>Hippurius vulgaris</i> powtarzają się na liście	Wykreślić powtórzenia
		<i>Lathyrus paluster</i>	<i>Lathyrus</i> < <i>palustris</i> >
		<i>Plantago maritima</i> powtarza się na liście	Wykreślić powtórzenia
		<i>Salvinia natans</i> powtarza się na liście	Wykreślić powtórzenia

Sposób rozpatrzenia uwagi: Uwagę uwzględniono. Skorygowano błędy.

5. Stowarzyszenie na Rzecz Wybrzeża, Pl. Batorego 4 p.33, 70 – 207 Szczecin (pismo z dnia 18.04.2012 r.) zgłosiło następujące uwagi:

a) Dot. Projektu Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska:

- W Załączniku 3, opisie zagrożeń w przypadku A075 Bielik należy dodać: „Intensyfikacja działalności łowieckiej i budowa infrastruktury łowieckiej w strefie ochrony bielika”
- W Załączniku 3, określającym cel działań ochronnych powinien znaleźć się zapis: „Zaniechanie działalności łowieckiej w strefie ochrony bielika”.

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagi nie uwzględniono. Podczas spotkań z zespołem lokalnej współpracy w ramach prac nad planem nie formułowano wymienionej w uwadze działalności łowieckiej jako zagrożenia dla jakiegokolwiek przedmiotu ochrony w obszarze (w tym bielika). Wnioskujący nie wskazuje, w granicach, jakiej strefy ochronnej ma miejsce wykonywanie działalności łowieckiej ani o jakim charakterze. W przypadku budowy infrastruktury łowieckiej w strefach ochronnych sprawę reguluje art. 60 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r (ze zm.). Ponadto w związku z brakiem wskazania szkodliwości działalności łowieckiej „sensu lato” dla gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru brak podstaw prawnych do wprowadzenia takich zapisów. Zarówno prawo europejskie (Dyrektywa 2009/147/WE Art.7, pkt.4, Załącznik nr 2 i 3)) jak i prawo polskie (ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo Łowieckie,

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 września 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne) oraz ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r (ze zm.) zezwalają na działalność łowiecką w obszarach Natura 2000. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt nie wprowadza zakazu wykonywania działalności łowieckiej w strefie ochrony okresowej oaza okresem ochronnym. Brak ścisłych danych uniemożliwia zajęcie stanowiska.

- b) Dot. Dokumentacji planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 PLB320007 „Łąki Skoszewskie” w województwie zachodniopomorskim. W opisie istniejących form ochrony przyrody proponuje się dodanie „Parku Natury Zalewu Szczecińskiego”, jak alternatywną formę ochrony przyrody realizowaną przez NGO (str.42)

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagi nie uwzględniono. Podczas spotkań z zespołem lokalnej współpracy w ramach prac nad planem nie informowano o „Parku Natury Zalewu Szczecińskiego”, jako formie ochrony przyrody istotnej dla funkcjonowania obszaru. Nie jest to również prawna forma ochrony przyrody, których zamknięty katalog zawiera art.6 ust.1 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r (ze zm.).

- c) Dot. Dokumentacji planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 PLB320007 „Łąki Skoszewskie” w województwie zachodniopomorskim:

- 1.6.3 Gatunki zwierząt i siedliska występujące na terenie obszaru: A075 Bielik: proponuje się dodanie „zagrożenie działalnością łowiecką, a także wzbogacaniem infrastruktury łowieckiej (zwyżki, ambony) w strefie ochrony bielika w sąsiedztwie Rezerwatu „Czarnocin” (str.55)
- W tabeli (str.63) określającej istniejące zagrożenia proponuje się umieszczenie: „zagrożenie działalnością łowiecką, a także wzbogacaniem infrastruktury łowieckiej (zwyżki, ambony) w strefie ochrony bielika w sąsiedztwie Rezerwatu „Czarnocin”.
- Podobnie w określonych celach działalności ochronnej w przypadku bielika (str.66) powinno być dodane „zaniechanie działalności łowieckiej w strefie ochrony bielika”
- Moduł C (str.79): istotne jest dodanie punktu 7: „Ograniczenie działalności łowieckiej”, gdzie w rubryce „zakres prac” powinien znaleźć się zapis o likwidacji zwyżek i ambon w strefie ochrony bielika w sąsiedztwie Rezerwatu „Czarnocin”.

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagi nie uwzględniono. Podczas spotkań z zespołem lokalnej współpracy w ramach prac nad planem nie formułowano wymienionych w uwadze zagrożeń oraz celów działań ochronnych dla jakiegokolwiek przedmiotu ochrony w obszarze (w tym bielika). Aktualnie obowiązuje zakaz budowy wszelkiej infrastruktury w tym łowieckiej w obrębie stref ochronnych ścisłej i okresowej (odpowiednio całorocznie i okresowo), co reguluje art.60 ust.6 pkt.4). W związku z powyższym uwaga nie znajduje potrzeby rozpatrywania.

d) Dot. Projektu korekty SDF obszaru Natura 2000 „Łąki Skoszewskie” w województwie zachodniopomorskim: Z formy zapisu wynika rezygnacja z ochrony wymienionych gatunków ptaków, co musi budzić sprzeciw i wydaje się być niezgodne z podstawowymi zasadami funkcjonowania obszarów sieci Natura 2000.

Sposób rozpatrzenia uwagi: Uwagi nie uwzględniono. Uwaga niezrozumiała. Wykonawca opracował projekt aktualizacji SDF wraz z uzasadnieniem merytorycznym posługując się pustym formularzem SDF, wypełnionym w oparciu o instrukcję wypełnienia SDF w wersji 2010.1 opracowanej oraz wskazanej do zastosowania w ramach prac nad PZO przez GDOŚ. Wskazanie gatunków będących przedmiotami ochrony nie jest więc wyborem subiektywnym, a wynikającym z zastosowania wymaganych procedur i wskaźników.

e) Dot. Projektu korekty SDF obszaru Natura 2000 „Łąki Skoszewskie” w województwie zachodniopomorskim: W punkcie 4.3 określającym zagrożenia należy również dodać sformułowanie o intensyfikacji działalności łowieckiej, szczególnie w strefie ochrony bielika.

Sposób rozpatrzenia uwagi: Uwagi nie uwzględniono. Podczas spotkań z zespołem lokalnej współpracy w ramach prac nad planem nie formułowano wymienionych w uwadze działań, jako zadania ochronnego dla któregośkolwiek z gatunków będących przedmiotem ochrony obszaru. Ponadto nie wskazano zagrożeń dla gatunków będących przedmiotem ochrony obszaru w tym szczególnie bielika, wynikających z faktu możliwości prowadzenia działalności łowieckiej ani nie wskazano, który z jej rodzajów jest negatywnym. Ponadto brak podstaw prawnych do wprowadzenia takich zapisów. Zarówno prawo europejskie (Dyrektywa 2009/147/WE Art.7, pkt.4, Załącznik nr 2 i 3)) jak i prawo polskie (ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo Łowieckie, Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 września 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne) zezwala na polowania w granicach obszarów Natura2000.

f) Ponadto Zarząd Stowarzyszenia na Rzecz Wybrzeża, zgodnie z przyjętymi w wielu państwach Unii Europejskiej zasadami funkcjonowania obszarów sieci Natura 2000, wnosi o umieszczenie w Załączniku 5 Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLB32007 „Łąki Skoszewskie” oraz w przygotowywanym projekcie planu zadań ochronnych dla OSO „Łąki Skoszewskie” zapisów o podjęciu działań mających na celu utworzenie na obszarze funkcjonowania Parku Natury Zalewu Szczecińskiego „strefy spokoju”, wynikającej z ochrony obszaru i mającej na celu wyłączenie na tym obszarze możliwości prowadzenia działalności łowieckiej.

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagi nie uwzględniono. Podczas spotkań z zespołem lokalnej współpracy w ramach prac nad planem nie formułowano wymienionego w uwadze zadania ochronnego dla któregośkolwiek z gatunków będących przedmiotem ochrony obszaru. Ponadto nie wskazano zagrożeń dla gatunków będących przedmiotem ochrony obszaru, wynikających z faktu możliwości prowadzenia działalności łowieckiej ani nie

wskazano, który z jej rodzajów jest istotnie negatywnym. Brak również podstaw prawnych do wprowadzenia takich zapisów. Zarówno prawo europejskie (Dyrektywa 2009/147/WE Art.7, pkt.4, Załącznik nr 2 i 3)) jak i prawo polskie (ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo Łowieckie, Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 września 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne) zezwala na polowania w granicach obszarów Natura2000.

6. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie, ul. Jagiellońska 32, 70 – 382 Szczecin (pismo z dnia 18.04.2012 r.) zgłosiła następujące uwagi:

a) Zapisy:

- (lp.8, zał. nr 5): "na gruntach LP unikać dolesień luk o pow. do 0,50 ha oraz zalesień na łąkach". Zapis ten zakazuje dolesień wszystkich luk (luka może mieć powierzchnię do 0,50 ha). Proponuje się zmianę zapisu: "na gruntach LP dolesienia luk wykonywać tylko w uzasadnionych przypadkach, unikać zalesień na łąkach",
- lp. 23 - str. 103 (tabela uwagi i wnioski) - wniosek RDLP w Szczecinie nie dotyczył tylko zamiany słowa "zalesić" na "dolesić" lecz o nie wykluczanie dolesień wszystkich luk (jak powyżej),

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagę uwzględniono częściowo. Zdecydowano się zapisać: Na gruntach LP unikać dolesień luk, zalesienia na łąkach podejmować jedynie w uzasadnionych przypadkach. Zdecydowano się usunąć zapis dotyczący powierzchni luk.

b) Zapisy (lp. 17-18, zał. nr 5) "coroczna kontrola populacji lęgowej gatunków: kania czarna, kania ruda, błotniak stawowy". W pierwszej kolejności wnosimy o umieszczenie RDOŚ w Szczecinie (organu ochrony przyrody) jako podmiotu odpowiedzialnego, a następnie LP (zarządcę).

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagę uwzględniono. Tworząc wyżej wymienione zapisy nie hierarchizowano odpowiedzialności podmiotów za wykonywanie działań ochronnych.

7. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, ul. Tama Pomorzańska 13A, 70 – 030 Szczecin (pismo znak: ZG-414-3/12/ek z dnia 20.04.2012 r.) zgłosił następujące uwagi:

- a) W Projekcie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLB320007 Łąki Skoszewskie, Załącznik nr 5: Działania ochronne ze wskazaniem, podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w punkcie 12 tabeli wpisano obowiązek zachowania wszystkich zadrzewień w odległości do 20 m od Zalewu Szczecińskiego (wał i zawale). Zapis ten należy zmienić gdyż jest on sprzeczny z zapisami ustawy. Prawo wodne z dnia, 18 lipca 2001 (DZ.U.2012.145)- art. 881 ust 1 stosownie do art.9 ust. 1 pkt 6c ppkt c)i d); art. 881n ust.1.
- b) W Projekcie Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLB320007 Łąki Skoszewskie, Moduł C, pkt.6: Ustalenie działań ochronnych, str.76-Działama związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania, w punkcie 1 tabeli, gdyż jest on sprzeczny 1- zapisami ustawy Prawo wodne (analogicznie podpunkcie 1) pisma).

Sposób rozpatrzenia uwag:

Uwagi uwzględniono. Zapis o zachowaniu wszystkich zadrzewień w odległości do 20 m od Zalewu Szczecińskiego uzupełniono o informację, że nie powinno się przy tym blokować niezbędnych zadań wynikających z ochrony przeciwpowodziowej. Proponowane rozwiązania nie mogą blokować uprawnień dyrektora RZGW opisanych w art. 881 ust 7 pkt 2 ustawy Prawo Wodne.

8. ENEA (pismo z dnia 19.04.2012 r.) zgłosiła następujące uwagi:

- a) W odpowiedzi na pismo znak: WOPN-ZP.6320.1.2012.BG, datowane 26.03.2012 r. w przedmiocie obwieszczenia o zakończeniu prac nad projektami planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: (i) Jezioro Miedwie i Okolice PLB320005, (ii) Dolina Płoni i Jezioro Miedwie PLH320006, (iii) Dolina Dolnej Odry PLB320003, (iv) Dolna Odra PLH 320037, (v) Łąki Skoszewskie PLB320007 uprzejmie informujemy, iż opracowane dokumenty (Zarządzenia) nie uwzględniają funkcji infrastruktury technicznej elektroenergetycznej, w tym w szczególności przeznaczenia infrastruktury dystrybucyjnej ponad lokalnej WN-110 kV, której właścicielem jest ENEA Operator Sp. z O.O. Wprowadzone w doręczonych Zarządzeniach działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania mogą przyczynić się do znacznego ograniczenia tworzenia warunków technicznych dla rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego, dla rozwoju aktywizacji gospodarczej, rozwoju turystyki, rekreacji, baz mieszkaniowych czy rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE). (...) Podsumowując uprzejmie informujemy, iż opracowane projekty planów zadań ochronnych dla rozpatrywanych obszarów NATURA 2000 nie uwzględniają w sposób realny możliwości realizacji przez ENEA Operator Sp. z O.O. inwestycji związanych z przyłączeniem odbiorców i wytwórców energii elektrycznej oraz modernizacją i odtworzeniem istniejącego majątku, związanych z poprawą jakości usług i lub wzrostem zapotrzebowania na moc na terenie Województwa Zachodniopomorskiego. Opracowane projekty wymagają współpracy przed ich ustanowieniem w drodze aktów prawa miejscowego w formie Zarządzeń. Jednocześnie podkreślamy, iż ENEA Operator Sp, z O.O. stoi na stanowisku, że rozwój społeczno gospodarczy, który wymusza rozwój infrastruktury technicznej elektroenergetycznej winien odbywać się z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb mieszkańców regionu zachodniopomorskiego przy zachowaniu ładu przestrzennego.

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagi nie uwzględniono. Plan zadań ochronnych dla PLB320007 nie ingeruje zarówno w lokalny jak i krajowy system infrastruktury elektroenergetycznej. W planie zadań ochronnych jako zagrożenie dla przedmiotów ochronnych wymienia się kolizje z napowietrznymi liniami energetycznymi, a w odpowiedzi na to zagrożenie w celu utrzymania stanu ochrony przedmiotów ochrony przez minimum 10 lat na co najmniej takim samym poziomie formułuje się zapisy o oznakowaniu linii energetycznych średniego i wysokiego napięcia po uprzedniej analizie lokalizacji rewirów lęgowych ptaków drapieżnych chronionych strefowo w obszarze, oraz wprowadzaniu wyłącznie

izolowanych przewodów na nowych liniach, odcinkach remontowanych i modernizowanych. Wymagane jest jednocześnie by zapisy te były uwzględnione w planach rozwoju infrastruktury technicznej elektroenergetycznej.

9. Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej, ul. Księcia Bogusława X 1/12-30, 70-440 Szczecin (pismo znak: 120330_MKIMMi z dnia 20.04.2012 r.) zgłosiło następujące uwagi:

- a) Potrzeba weryfikacji stopnia narażenia populacji poszczególnych gatunków na wpływ inwestycji, przy uwzględnieniu ich zdolności adaptacyjnych i współczynników unikania; Niektóre z gatunków (np. siewka złota, czajka, gęś białoczerna i zbożowa), wymienionych w pzo, jako wrażliwe i potencjalnie kolizyjne z inwestycjami wiatrowymi, w świetle nowych badań cechują się bardzo wysokimi współczynnikami unikania kolizji, co powoduje, że ich rzeczywiste narażenie jest mniejsze, niż wynika z zapisów pzo.

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagi nie uwzględniono. Współczynniki unikania kolizji (jako bezpośredniego zderzenia z przeszkodą) świadczą zarówno o zdolnościach adaptacji osobników danego gatunku do zmiennych warunków w wykorzystywanej w czasie migracji/koczowania/lęgów przestrzeni, a z drugiej strony wskazują na konieczność modyfikacji dotychczasowych zachowań, w tym zmiany trasy wędrówek. Szczególnie wobec długodystansowych migrantów zmiany takie mogą nieść daleko idące skutki. Sam fakt ominięcia przeszkody nie świadczy o braku zaburzeń nią spowodowanych. Na etapie formułowania zapisów PZO wskazanie o potencjalnej kolizyjności gatunku z elektrowniami wiatrowymi należy rozumieć w szerokim aspekcie, który w efekcie musi być rozpatrywany w sposób maksymalnie szeroki z uwzględnieniem specyfiki miejsca. W taki cechujący się ostrożnością sposób podejścia wpisuje się również zalecenie wykonywania monitoringu przedinwestycyjnego w okresie, co najmniej 2 lat.

- b) Rezygnacja z zapisów, które w sposób bezpośredni lub pośredni uniemożliwiają realizację inwestycji bez przeprowadzenia pełnej oceny oddziaływania na środowisko; Zważywszy na kluczową przy realizacji wszelkich inwestycji rolę procesu oceny oddziaływania na środowisko (OOS), w tym oceny na przedmiot i cele ochrony obszarów Natura 2000, podkreślaną wielokrotnie w pzo, wprowadzanie zapisów bezpośrednio lub pośrednio wykluczających inwestowanie w pewnych lokalizacjach nie ma uzasadnienia bez przeprowadzenia pełnej OOS. Podobnie, okresy wstrzymania prac, jeśli mają być wprowadzone, powinny odnosić się do rzeczywistych potrzeb ochrony konkretnych gatunków o potwierdzonej koncentracji i wysokiej aktywności w miejscu planowanej inwestycji.

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagi nie uwzględniono. Plan Zadań Ochronnych nie formułuje żadnych zakazów a jedynie w przypadku przedsięwzięć mogących potencjalnie negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony obszarów wskazuje ich możliwe oddziaływanie. O możliwości realizacji każdego z przedsięwzięć decyduje procedura oceny oddziaływania na środowisko.

c) Zalecenie jako dobrej praktyki rocznego monitoringu przedwykonawczego. Uważamy, że na większości obszarów roczny przyrodniczy monitoring przedwykonawczy obejmujący cały sezon powinien umożliwić pełną ocenę wpływu planowanej inwestycji. Wydłużenie tego czasu powinno być rozważane w uzasadnionych przypadkach, dla inwestycji, których lokalizacja przewidziana jest w obrębie obszaru Natura 2000 (nie zaś w pobliżu tego obszaru), jeśli pierwszy sezon badań wykaże jednoznacznie taką potrzebę, o czym każdorazowo powinien decydować ekspert prowadzący monitoring. Dwuletni monitoring nie będzie często potrzebny, zwłaszcza na specjalnych obszarach ochrony siedlisk, na których nie zawsze występują rzadkie i potencjalnie wrażliwe gatunki ptaków.

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagi nie uwzględniono. Wskazanie 2 letniego monitoringu przedrealizacyjnego zdaniem autorów projektu planu jest okresem pozwalającym na uwzględnienie szczególnej specyfiki obszarów oso oraz możliwości lepszego opisu walorów ornitologicznych obszaru z uwzględnieniem możliwych fluktuacji zachowań w zakresie behawioru. Plan Zadań nie formułuje żadnych zakazów względem lokalizacji przedsięwzięć. O możliwości realizacji każdego z przedsięwzięć decyduje procedura oceny oddziaływania na środowisko.

d) Dot. projektu zarządzenia

- Str. 16 pkt. 10. Zapis "Ewentualne elektrownie wiatrowe lokalizować na południe od m. Miłowo. Jest to jedyna lokalizacja, która ze względu na potencjalny wpływ na przedmiot ochrony wydaje się być najmniej szkodliwa. W przypadku wydawania decyzji środowiskowych dla farm należy oczekiwać od inwestora co najmniej 2-letniego ornitologicznego monitoringu przedrealizacyjnego poprzedzającego wydanie decyzji środowiskowe]. Komentarz: Sugerujemy roczny monitoring ornitologiczny, który jest powszechnie przyjętą dobrą praktyką, z możliwością przedłużenia go do 2 lat, jeśli zostanie to uzasadnione wynikami pierwszego roku monitoringu. Proponujemy także zrezygnować z zalecenia lokalizacji inwestycji wyłącznie w jednej z czterech przewidzianych lokalizacji, gdyż w takiej formie zapis jest praktycznie zakazem lokalizacyjnym w pozostałych trzech.
- Str.20 Zapis: (...) Ponieważ zgodnie z art. 33 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z późn. zm.) „Zabrania się podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000” w trzech przypadkach stwierdzono konflikt między przeznaczeniem terenu pod tego typu inwestycje, a potrzebami ochrony siedlisk gatunków ptaków, dla ochrony których ustanowiono obszar Natura 2000. jedyną lokalizacją, która ze względu na potencjalny wpływ na gatunki ptaków chronione w obszarze Natura 2000 „Łąki Koszewskie” wydaje się być najmniej szkodliwa jest lokalizacja położona na południe od miejscowości Miłowo. Jest ona położona najdalej od brzegów Zalewu Szczecińskiego, przez co

potencjalny wpływ na gatunki wędrowne zostaje ograniczony. Minusem tej lokalizacji jest położenie w pobliżu Puszczy Goleniowskiej, co może skutkować negatywnym wpływem na gatunki ptaków drapieżnych, takich jak kania ruda i bielik. O ostatecznej decyzji lokalizacyjnej powinna zdecydować procedura oceny oddziaływania na środowisko. (...) Komentarz: Odgórne ograniczanie potencjalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych, podobnie jak wszelkich innych inwestycji, przed przeprowadzeniem właściwej, pełnej oceny oddziaływania na środowisko wydaje się bezpodstawne. O ostatecznej decyzji lokalizacyjnej powinna zdecydować procedura OOS, zaś limitacja lokalizacji bez szerokich badań przeczy założeniom OOS.

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagi nie uwzględniono. Plan Zadań nie formułuje żadnych zakazów względem lokalizacji przedsięwzięć. O możliwości realizacji każdego z przedsięwzięć decyduje procedura oceny oddziaływania na środowisko.

- e) Dot. Korekty SDF: Zapis "Presja inwestycyjna na budowę elektrowni wiatrowych, stanowiących zagrożenie głównie dla ptaków szponiastych, jak również gatunków chronionych podczas wiosennych i jesiennych migracji." Komentarz Same elektrownie wiatrowe nie stanowią zagrożenia dla ptaków, niekorzystna może się okazać natomiast ich niewłaściwa lokalizacja. Użycie sformułowania "presja inwestycyjna" w odniesieniu wyłącznie do elektrowni wiatrowych, może sugerować niezrównoważony rozwój tej branży, w czasie, gdy w realiach Unii Europejskiej tempo przyrostu zainstalowanej mocy jest w Polsce relatywnie niewielkie, nie mamy więc do czynienia z silną presją,

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagi nie uwzględniono. W związku z propozycjami lokalizacji elektrowni wiatrowych w granicach stosunkowo małego obszaru, w którym awifauna jest a zwłaszcza wskazane gatunki ptaków szponiastych stanowią przedmiot ochrony należy uznać za wystarczające, aby wskazać, że mamy do czynienia z presją tego typu inwestycji. Plan Zadań nie formułuje żadnych zakazów względem lokalizacji przedsięwzięć. O możliwości realizacji każdego z przedsięwzięć decyduje procedura oceny oddziaływania na środowisko.

- f) Dot. Dokumentacji PZO:

- Str. 71 Zapis Ograniczenie lokalizacji el. wiatr. Wyłącznie do miejsc nie wprowadzających zagrożeń. (...) Ewentualne elektrownie wiatrowe lokalizować na południe od m. Miłowo. Jest to jedyna lokalizacja, która ze względu na potencjalny wpływ na przedmiot ochrony wydaje się być najmniej szkodliwa. W przypadku wydawania decyzji środowiskowych dla farm należy oczekiwać od inwestora co najmniej 2-letniego ornitologicznego monitoringu przedrealizacyjnego poprzedzającego wydanie dsu. Komentarz Rozwinięcie ograniczenia lokalizacji elektrowni wiatrowych przeczy zapisowi o lokalizacjach nie wprowadzających zagrożeń – ocena ewentualnych korzyści i ryzyk powinna być przedmiotem oceny oddziaływania na środowisko, a nie odgórnych

ograniczeń. Podobnie, decyzja o długości monitoringu powinna wynikać ze specyfikacji konkretnej lokalizacji i planowanej inwestycji – nie ma, więc podstaw, by określać długość badań ogólnie dla wszystkich lokalizacji.

– Str. 75 jw.

– Str. 78 jw.

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagi nie uwzględniono. Plan Zadań nie formułuje żadnych zakazów względem lokalizacji przedsięwzięć. O możliwości realizacji każdego z przedsięwzięć decyduje procedura oceny oddziaływania na środowisko.

10. Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie, Al. Papieża Jana Pawła II nr 42; 71- 415 Szczecin (pismo znak: NE0624-4/14/1/12/MPL z dnia 17.05.2012 r.) zgłosił następujące uwagi:

a) Dot. załącznika nr 5 pkt 1. Utrzymanie właściwego poziomu wód w obszarze wymaga wykonania w systemie melioracji szczegółowych urządzeń piętrzących dla regulacji poziomu wody dla obszaru zlewni cząstkowych, gdzie występują stanowiska ptaków

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagi nie uwzględniono. Podczas spotkań z zespołem lokalnej współpracy w ramach prac nad planem nie informowano o takiej konieczności. Uznano, iż dla potrzeb utrzymania stanu ochrony gatunków ptaków w co najmniej nie pogorszonym stanie wystarczająca wydaje się być właściwa praca pomp. Ponadto jako działanie ochronne wymieniono wykonanie kompleksowej ekspertyzy stosunków hydrologicznych, pełną inwentaryzację infrastruktury i stanu urządzeń hydrotechnicznych, co pozwoli w pełni ocenić rolę tych urządzeń w ochronie ptaków.

b) Dot. załącznika nr 5 pkt 22. Wykonanie i utrzymanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów a nie ZZMiUW.

Sposób rozpatrzenia uwagi:

Uwagę uwzględniono. Przypisano działanie ochronne zainteresowanym właścicielom gruntów.

Ze względu na istotną modyfikację merytoryczną planu zadań ochronnych oraz nowelizację ustawy o ochronie przyrody, należało ponowić konsultacje społeczne. W związku z tym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 39 ustawy OOS, obwieszczeniem z dnia 6 grudnia 2013 r. znak: WOPN-ZP.6320.7.2013.BG podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do konsultacji społecznych sporządzonego projektu zarządzenia ustanawiającego plan zadań ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Łąki Skoszewskie PLB 320007, zgodnie z czynnościami określonymi w art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy OOS.

Na etapie ponownej procedury konsultacji społecznych projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie w sprawie ustanowienia planu zadań

ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Łąki Skoszewskie PLB 320007 wpłynęły do organu uwagi i wnioski ze strony społeczeństwa:

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
1.	OD3/DR/RR/ ŁG/11356/20 13	11.12.2013 r.	20.12.2013 r.	ENEA Operator Sp. z o.o. Oddz. Dystr. Szczecin	Wniosek o wprowadzenie poprawki w zapisach do. <i>Działań ochronnych</i> dla przedmiotów ochrony, usuwając istniejący zapis, uwzględniając następujące zmiany: „W przypadku modernizacji istniejących lub budowy nowych linii napowietrznych, właściciel infrastruktury elektroenergetycznej uzgadnia z właściwym (odpowiednim) organem sposoby umożliwiające ograniczenie negatywnego wpływu inwestycji na awifaunę. Lokalizacja i zakres zastosowanego rozwiązania powinna być adekwatna do rzeczywistego wpływu inwestycji na awifaunę. Rekomenduje się następujące sposoby ograniczające wpływ infrastruktury: ostrzegawcze, platformy gniazdowe, linie izolowane, osłony izolacyjne, skablowanie linii etc.”	Uwagę uwzględniono.
2.	AOS.6121.6.1 .2013.AZ	16.12.2013 r.	20.12.2013 r.	Wójt Gminy Stepnica	Wniosek o zmianę istniejącego zapisu: <i>strefę wód przybrzeżnych Zalewu Szczecińskiego przylegającą do granic obszaru zachować wolną od zabudowy rekreacyjno-turystycznej, z wyjątkiem już istniejących inwestycji</i> na zapis, „który nie będzie wykluczał zabudowy rekreacyjno-turystycznej, a o realizacji inwestycji decydować będzie przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Istniejący zapis jest nie do przyjęcia z uwagi na fakt, że eliminuje jakiegokolwiek inwestycje rekreacyjno-turystyczne, nawet takie, które nie będą miały negatywnego oddziaływania na środowisko.”	Uwagi nie uwzględniono. Przez zapis: <i>strefę wód przybrzeżnych Zalewu Szczecińskiego przylegającą do granic obszaru zachować wolną od zabudowy rekreacyjno-turystycznej, z wyjątkiem już istniejących inwestycji</i> rozumie się prowadzenie gospodarki przestrzennej w taki sposób, aby nie powodować powstawania rozproszonej zabudowy, stanowiącej istotne zagrożenie dla przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000. Zgodnie z uwagami Kancelarii Wawelska wskazania powinny być sformułowane konkretnie,

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
						<p>określające jednoznacznie ograniczenia gospodarowania, które mogą mieć negatywny wpływ na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 i ich siedliska. W związku z powyższym sprecyzowano i przereklamowano zapis pkt 9 Zał. 5: <i>Unikanie powstawania rozproszonej zabudowy (w tym zabudowy mieszkaniowej, zabudowy rekreacyjno-turystycznej i usług) i tym samym unikanie fragmentacji siedlisk przedmiotów ochrony, z zachowaniem jak największych obszarów pozostających bez wpływów antropopresji, a w szczególności w strefie wód przybrzeżnych Zalewu Szczecińskiego.</i></p> <p>Na marginesie powyższego, wskazania do zmian w aktach planistycznych nie mogą przekraczać ich kompetencji i sugerować obowiązków, które z nich nie wynikają np. obowiązek związany z przeprowadzeniem ocen oddziaływania na środowisko, czy ocen oddziaływania na obszar Natura 2000.</p>
3.	PSE/GR/BAu/0062/2013	20.12.2013 r.	20.12.2013 r. (e-mail)	Bogumił Augustyniak ALDESA Nowa Energia Sp.zo.o.	<p>Uwagi do treści pkt. 1, 2 i 3 zał. nr 3 zarządzenia:</p> <p>„Czy są prowadzone badania dotyczące śmiertelności na liniach wysokiego (WN) i najwyższego napięcia (NN) dla kani czarnej, kani rudej i bielika, jeśli tak czy RDOŚ może je udostępnić?”</p>	Uwagi nie uwzględniono.
					Uwagi do treści pkt. 3 zał. nr 5 zarządzenia:	Uwagi nie uwzględniono.

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
					Proponowany zapis: „W miarę możliwości zachowywać drzewa i krzewy oraz łożowiska w krajobrazie otwartym. Wydawanie zezwoleń na wycinkę drzew i krzewów w uzasadnionych przypadkach, z uwzględnieniem okresu lęgowego ptaków lub zastosowaniem innych metod ich ochrony”.	Zapis dopuszcza już wycinkę drzew i krzewów w uzasadnionych sytuacjach.
					<p>Uwagi do treści pkt. 7 zał. nr 5 zarządzenia:</p> <p>„Proponuje się zakończyć wpis na zapewnieniu bezpieczeństwa ptakom. Badania nad podnoszeniem bezpieczeństwa ptaków są dość dynamiczne i przynoszą nowe rozwiązania, np. podczas Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt w listopadzie 2011 w Bergen, przedstawiono materiał o małej skuteczności stosowanych dotąd oznakowań przeszkodowych linii energetycznych, obecnie pracuje się nad rozwiązaniami konstrukcyjnymi (inżynieryjnymi)”, bowiem:</p> <p>„ad.1) Oznakowanie linii energetycznych wysokiego (WN) i najwyższego (NN) napięcia stosuje się tylko na przewodach odgromowych;</p> <p>ad. 2) Osłony ponad izolatorami oraz podwieszane przewody stosuje się tylko w liniach niskiego (nN) i średniego napięcia (SN);</p> <p>ad. 3) Izolowane przewody stosuje się na liniach niskiego (nN) i średniego napięcia (SN);</p>	<p>Uwagę uwzględniono częściowo.</p> <p>Treść pkt. 7 zał. nr 5 odnosi się nie tylko do linii wysokiego napięcia, bowiem awifauna może paść ofiarą zderzenia także z linią energetyczną sieci niskiego i średniego napięcia.</p> <p>W czasie trwania badań na potrzeby PZO, sprecyzowano istniejące i potencjalne zagrożenia, związane z siecią linii energetycznych.</p> <p>Zapewnienie bezpieczeństwa ptakom stanowi przeciwdziałanie tym zagrożeniom. Ponieważ nie jest możliwe wyeliminowanie linii energetycznych z terenu obszaru Natura 2000 Łąki Skoszewskie, zaproponowano szereg rozwiązań, które mogą wpłynąć na zmniejszenie śmiertelności ptaków.</p> <p>Poprzez zapis: <i>w miarę możliwości unikanie budowy linii napowietrznych na rzecz linii podziemnych</i>, rozumie się, iż linie podziemne należałoby stosować w sytuacjach gdy pozwalają</p>

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
					ad. 4) Proponujemy usunąć ten zapis. Rozwiązanie to nie zawsze jest korzystne dla środowiska. Elektroenergetyczne linie kablowe przesyłające duże moce znacznie oddziałują termicznie na obszar gdzie są ułożone, powodują one podwyższenie temperatury gruntu o kilka stopni, a tym samym zwiększone parowanie wody. Ponadto konieczna jest lokalizacja na całej długości pasa technicznego dodatkowych urządzeń technicznych współpracujących z linia kablowa. W całym pasie brak jest możliwości budowy oraz zadrzewień”.	na to warunki techniczne, terenowe oraz gdy badania wykażą, iż ze względu na awifaunę, będą konieczne. Zapis ten nie wymaga bezwzględnie , aby inwestor prowadził w ten sposób linię energetyczną. Jest to jeden z zaproponowanych sposobów minimalizacji zagrożeń. Tak jak zauważono, badania nad podnoszeniem bezpieczeństwa ptaków są dość dynamiczne i przynoszą nowe rozwiązania. Zaproponowano tutaj dotychczasowe znane rozwiązania, natomiast nie jest to lista zamknięta. Istotą jest tutaj zastosowanie jak najlepszych rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo ptakom. Zapis przeredagowano, uwzględniając uwagę ENEA.
					Uwagi do treści pkt. 11 zał. nr 5 zarządzenia: Proponowany zapis: „Zachowanie siedlisk gatunku stanowiącego przedmiot ochrony, w miarę możliwości pozostawienie zadrzewień przy ciekach naturalnych i sztucznych oraz pozostawienie w korytach cieków konarów, gałęzi i przewróconych drzew”.	Uwagę uwzględniono. Do zapisu dodano określenie „w miarę możliwości” jako dopuszczające usuwanie drzew i konarów w wyjątkowych sytuacjach.
					Uwagi do zał. nr 6 zarządzenia: W studiach nie powinno być zapisu o rodzajach metod minimalizacji, ponieważ one są dostosowane	Uwagę uwzględniono częściowo. Zapis przeredagowano w oparciu o uwagę ENEA. Wskazanie do studium w Zał. 6. Otrzymuje

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
					<p>indywidualnie dla danej inwestycji. PZO sporządzone jest na okres 10 lat, badania nad podnoszeniem bezpieczeństwa ptaków są dość dynamiczne i przynoszą nowe rozwiązania, np. podczas Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt przedstawiono materiał o małej skuteczności stosowanych dotąd oznakowań linii energetycznych.</p> <p>Jeśli chodzi o badania przygotowawcze, proponujemy zapis ten wykreślić, jako nieadekwatny do analizowanych dokumentów planistycznych. Badania przygotowawcze są częścią oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wg ustawy OOŚ, raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko powinien zawierać m.in. opis analizowanych wariantów w tym: a) wariantu proponowanego przez wnioskodawcę oraz racjonalnego wariantu alternatywnego, b) wariantu najkorzystniejszego dla środowiska wraz z uzasadnieniem</p>	<p>brzmienie: <i>W przypadku modernizacji istniejących lub budowy nowych linii napowietrznych, uwzględniając ochronę przedmiotów ochrony obszaru (gatunków ptaków i ich siedlisk), należy stosować odpowiednie sposoby umożliwiające ograniczenie negatywnego wpływu inwestycji na awifaunę. Lokalizacja i zakres zastosowanego rozwiązania powinna być adekwatna do rzeczywistego wpływu inwestycji na awifaunę. Rekomenduje się następujące sposoby ograniczające wpływ infrastruktury: ostrzegawcze, platformy gniazdowe, linie izolowane, osłony izolacyjne, skablowanie linii etc.</i></p>
4.	130003_KZw	30.12.2013 r.	30.12.2013 r. (e-mail)	Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej	<p>„Lokalizując inwestycje mogące oddziaływać na środowisko na obszarach cennych przyrodniczo należy dołożyć wszelkich starań, aby ewentualnych oddziaływań uniknąć lub je minimalizować i kompensować. Wykluczenia sformułowane w zaproponowany sposób nie spełniają dobrze swej roli, jednocześnie nadmiernie limitując lokalizacje ferm wiatrowych. Wykluczenia te miałyby funkcjonować na podstawie apriorycznych założeń,</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Zgodnie z uwagami Kancelarii Wawelska wskazania powinny być sformułowane konkretnie, określające jednoznacznie ograniczenia gospodarowania, które mogą mieć negatywny wpływ na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 i ich siedliska. Dlatego też zrezygnowano z zapisu o ostatecznej decyzji lokalizacyjnej elektrowni</p>

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
					które z powodu swojego poziomu ogólności mogą nie oddawać właściwie jednostkowych sytuacji terenowych. Ustawa OOS przewiduje natomiast szczegółową ocenę oddziaływania inwestycji na obszar Natura 2000, zarówno dla przedsięwzięć planowanych w granicach ostoi, jak i poza jej obszarem, każdorazowo, kiedy istnieje potrzeba zbadania, czy przedsięwzięcie będzie, czy nie będzie wpływać na integralność sieci. W naszej ocenie odpowiednie zabezpieczenie celów i przedmiotów ochrony ostoi powinno opierać się o rzetelną i kompleksową ocenę w ramach tej procedury. Wynik rozpoznania realizowanego w jej ramach powinien decydować o możliwości realizacji inwestycji.”	wiatrowych po przeprowadzonej procedurze oceny oddziaływania na środowisko. Natomiast dostosowując się do uwag Kancelaria Wawelska i Stowarzyszenia na Rzecz Wybrzeża, w zał. 5 i 6 umieszczono zapis: <i>nie lokalizowanie elektrowni wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000.</i> Podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie jest właściwy miejscowo wójt.
					<p>Uwagi do zał. nr 6 zarządzenia:</p> <p>„Wątpliwości wzbudza zapis: <i>Monitoring ornitologiczny przedinwestycyjny prowadzić min. 2 lata, pod kątem dopuszczalności inwestycji.</i> W pzo wydaje się nieuzasadnione ustalanie odgórnych rygorów badawczych przed ekspercką oceną potrzeb monitoringu dla danej lokalizacji i typu inwestycji.</p> <p>Proponujemy zmodyfikować zapis w sposób umożliwiający ekspertowi zadecydowanie, czy dany typ inwestycji oraz jego lokalizacja wymagają dłuższego monitoringu i jego zastosowanie w przypadku takiej potrzeby.</p>	<p>Uwagę uwzględniono częściowo.</p> <p>Zgodnie z uwagami Kancelarii Wawelska wskazania powinny być sformułowane konkretnie, określające jednoznacznie ograniczenia gospodarowania, które mogą mieć negatywny wpływ na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 i ich siedliska. Dlatego też zrezygnowano z zapisu o ostatecznej decyzji lokalizacyjnej elektrowni wiatrowych po przeprowadzonej procedurze oceny oddziaływania na środowisko oraz zapisu dotyczącego monitoringu przedrealizacyjnego. Natomiast dostosowując się do uwag Kancelaria Wawelska i Stowarzyszenia na Rzecz Wybrzeża, w zał. 5 i 6 umieszczono zapis: <i>nie lokalizowanie</i></p>

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
						<i>elektrowni wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000.</i>
					Istotnym zagadnieniem jest także limitacja lokalizacji poza obszarami Ostoi, która nie znajduje podstaw prawnych. Plan zadań ochronnych powinien znajdować odzwierciedlenie w dokumentach planistycznych o statusie prawa miejscowego w granicach obowiązywania pzo. Regulacja działalności gospodarczej, swobody gospodarowania gruntem oraz planowania przestrzennego w dokumencie prawa miejscowego na obszarach nie objętych tym dokumentem jest obciążona wadą prawną (nie ma podstawy prawnej). Jeśli określone obszary sąsiadujące lub przylegające do granic Ostoi cechują się szczególną wartością dla potencjalnie narażonych elementów ekosystemu, może to być podstawą do rekomendowania oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 z uwzględnieniem celu i przedmiotu ochrony (w tym potencjalnie wrażliwych gatunków), jednak nie ma podstaw, aby wykluczać możliwość realizacji przedsięwzięcia bez pełnej informacji o jego wpływie, możliwej do uzyskania wyłącznie w procedurze oceny oddziaływania na środowisko, której roli wzmocnienie postulujemy w przygotowanych dokumentach.”	Uwaga bezzasadna. Uwaga nie dotyczy tego obszaru Natura 2000.
5.	Bez znaku	30 grudnia 2013 r.	30 grudnia 2013 r.	Kancelaria Wawelska	(...) w samym zarządzeniu dotyczącym planu zadań ochronnych, dla przejrzystości – nawet w przypadku braku stwierdzenia konieczności sporządzania planu	Uwaga nie została uwzględniona. Zgodnie ze stanowiskiem Ministra Środowiska

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
					ochrony – należy poczynić o tym wzmiankę (...). Ustawodawca bowiem przewiduje wśród obligatoryjnych elementów planu zadań ochronnych również ten element i dobrze jest się w związku z powyższym do tego odnieść.	(pismo DP-074-55/51570/13/KP z dnia 9 stycznia 2014 r.) (...) <i>sam brak przepisu przewidującego wskazania jest wystarczający dla uznania (...).</i>
					Przy określaniu zagrożeń należy również wystrzegać się zbyt częstego powtarzania tych samych ogólnie sformułowanych zagrożeń względem poszczególnych gatunków i siedliska.	Uwagi nie uwzględniono. Ogólnie sformułowane zagrożenia oraz ich powtarzanie wynika z obowiązku stosowania standaryzowanej listy zagrożeń z kodami. Ponadto zagrożenia dla gatunków o podobnej biologii lub zajmujących te same siedliska są takie same lub zbliżone.
					(...) – wyznaczone cele powinny być: proste, przynajmniej weryfikowalne, możliwe do osiągnięcia oraz realistyczne. Założyć również trzeba, że są one zaplanowane na perspektywę czasową danego planu zadań ochronnych. Cele nie mogą odsyłać do innych aktów, zarządzeń, źródeł prawa. (...). Należy raczej ograniczać zapisy w rodzaju „poprawa warunków przyrodniczych”. Powinny być one bardziej precyzyjne.	Uwagę uwzględniono.
					(...) - z tekstu musi jasno wynikać, za realizację którego obowiązku jest odpowiedzialny dany podmiot, - przy adresatach państwowych i samorządowych	Uwagę uwzględniono.

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
					należy wskazywać na konkretne organy, a nie urzędy	
					(...) - dla porządku należy podawać pełne nazwy poszczególnych organów, a nie ich skróty.	Uwagę uwzględniono częściowo. W § 6 ust. 2. Zarządzenia wyjaśniono skróty organów i jednostek użytych w tabeli Zał. 5.
					Kwestią dyskusyjną może być określenie obowiązków dla prywatnych właścicieli gruntów. Po pierwsze trzeba rozróżnić tych ostatnich od zarządców i dzierżawców gruntów i konkretnie wskazać kto, za realizację których obowiązków będzie odpowiadać.	Uwagę uwzględniono.
					Wskazania należy formułować nie względem ich zmian, np. uchwały zmieniającej studium, ale do ich samych. Oczywiście w ramach wskazania należy również informować o dokonywanych zmianach w dokumencie.	Uwagę uwzględniono. Zmieniono sposób zapisu nazwy dokumentu na <i>uchwała nr (..) w sprawie (...)</i> i wymieniono zmiany w dokumencie.
					Przy okazji formułowania wskazań nie można przekraczać kompetencji planistycznych i sugerować, aby w aktach planistycznych znajdowały się obowiązki, które z nich nie wynikają. Dotyczy to określania dodatkowych obowiązków związanych z przeprowadzeniem ocen oddziaływania na środowisko, czy też ocen oddziaływania na obszar Natura 2000. Nie można również postulować zawierania w studiach zakazów uchwalania planów miejscowych o określonym przeznaczeniu. Te ostatnie wytyczne można sformułować inaczej –	Uwagę uwzględniono. Przeredagowano zapisy.

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
					poprzez przewidzenie ograniczeń w studiach wiążących następnie na etapie sporządzania planów miejscowych.	
6.	Bez znaku	07.01.2014 r.	07.01.2014 r. (e-mail)	Stowarzyszenie na Rzecz Wybrzeża	<p>Uwagi do zał. 5a zarządzenia: (...) dokument oznaczony jako załącznik 5a, a zawierający mapę realizacji działań ochronnych nie posiada czytelnej i jednoznacznej legendy, co znacznie utrudnia odpowiednie ustosunkowanie się do jej treści.</p> <p>Uwagi do §8 zarządzenia oraz do uzasadnienia (pkt 9.): „proponuje się przyjęcia brzmienia paragrafu 8 na zapis: W świetle zebranych materiałów, dokumentacji i ekspertyz przedmiotów ochrony zakłada się możliwość sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000. Propozycja zmiany zapisu wynika z następujących przesłanek: a) teren posiada szczególne wartości przyrodnicze, a jego północno-zachodnia część objęta została specyficzną formą ochrony przyrody jaką jest „Park Natury Zalewu Szczecińskiego”, b) niejednoznaczna działalność administracji samorządowej na obszarze Natura 2000, nierzadko kolidująca w swoich zamierzeniach z zasadami ochrony przyrody, wymaga</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono. W zał. nr 5a zaznaczono strefę wód przybrzeżnych, cieków naturalnych i sztucznych, grunty PGL LP, użytki rolne i zielone. Są to obszary, które wskazano jako miejsca lokalizacji działań ochronnych, wyszczególnionych w Zał. 5.</p> <p>Uwagi nie uwzględniono. Autorzy dokumentacji pzo, po analizie materiałów, dokumentacji i ekspertyz, nie stwierdzili konieczności sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000. Ponadto: ad a) „Park Natury Zalewu Szczecińskiego” nie jest prawną formą ochrony przyrody, których zamknięty katalog zawiera art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, natomiast ze względu na szczególne wartości przyrodnicze, teren ten wchodzi w skład sieci obszarów Natura 2000. ad b i c) administracja samorządowa jak również właściciele indywidualnych gruntów mają obowiązek stosować się do zapisów ustawy o ochronie przyrody.</p>

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
					<p>wzmocnienia rangi dokumentu gwarantującego prawidłowe utrzymanie wartości przyrodniczych obszaru,</p> <p>c) obserwowana od kilku lat samowola właścicieli indywidualnych gruntów, pozostająca bez konsekwencji administracyjno-prawnych (np. wycinanie starodrzewów, zmiany stosunków wodnych, przesuszenie obszarów torfowiskowych) także wymaga wzmocnienia instrumentów prawnych regulujących zasady gospodarowania dla obszarów objętych siecią Natura 2000,</p> <p>d) stwierdzenie w planie zadań ochronnych odstąpienia od konieczności sporządzenia planu ochrony może zamknąć drogę do sfinansowania jego ewentualnej realizacji w przyszłości.”</p>	<p>ad d) wskazanie działań ochrony czynnej w powstającym zarządzeniu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych, umożliwi potencjalnym beneficjentom korzystającym z ogólnie pojętych dopłat środowiskowych, możliwość występowania o środki pomocowe.</p>
					<p>Uwagi do uzasadnienia:</p> <p>„Uzasadnienie wymaga wyraźniejszego podkreślenia odpowiedzialności za realizację koniecznych działań ochronnych nie tylko przez prywatnych właścicieli gruntów, ale przede wszystkim przez organy administracji samorządowej, czyli Urząd Gminy Stepnica, również w świetle faktu, iż pzo staje się aktem prawa miejscowego. Ze względu na specyfikę obszaru uwypuklona powinna być też rola Zachodniopomorskiego Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych w działaniach dążących do</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>Uzupełniono treść uzasadnienia o podanie podmiotów odpowiedzialnych za zaplanowane zadania.</p> <p>Należy jednocześnie wskazać, iż podmioty odpowiedzialne za wykonanie zadań są wyszczególnione w zał. nr 5 zarządzenia.</p>

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
					zachowania wartości objętych przedmiotem ochrony terenów.”	
					„W sposób jednoznaczny i wyraźny powinny zostać określona kwestia braku możliwości lokalizacji turbin elektrowni wiatrowych oraz farm norek amerykańskich i innych zwierząt futerkowych w granicach obszaru Natura 2000 Łąki Skoszewskie 320007”	Uwagę uwzględniono. Dokonano zmian zapisów dotyczących lokalizacji elektrowni wiatrowych i ferm norek amerykańskich w granicach obszaru Natura 2000.
					(...) W świetle posiadanych dokumentacji inwentaryzacyjnych wykonywanych w przeciągu ostatnich co najmniej 5 lat na terenach będących własnością Stowarzyszenia Wybrzeża, stwierdzono również inne gatunki ptaków wymienione w Zał. 1 Dyrektywy Rady 79/409/EWG oraz 2009/147/WE z 30 listopada 2009. Są to: żuraw, kszyc, czajka, bąk, gąsiorek, a także czapla biała, kropiatka i łęczak. (...) ich pominięcie w świetle przyjęcia w projekcie gatunku niewystępującego (wodniczka) budzi uzasadnione zdziwienie. Dyrektywa „Ptasia” w sposób jednoznaczny określa konieczność ochrony i prowadzenia działań sprzyjających zachowaniu siedlisk będących miejscem przebywania i gniazdowania wszystkich gatunków, które są przedmiotem ochrony, a które wymieniają załączniki do Dyrektywy. Powinny więc zostać określone sposoby prowadzenia działań ochronnych dla wszystkich stwierdzonych gatunków. (...) Przyjęcie w pzo dla wodniczki w świetle zaniku jego	Uwagi uwzględniono częściowo. Gatunek będący przedmiotem ochrony w danym obszarze Natura 2000, to taki gatunek, którego liczebność osiągnęła przynajmniej 0,5 % populacji krajowej. – Żuraw, bąk, gąsiorek, czapla biała i łęczak - zgodnie z aktualnym SDF (10.2013) ich liczebność w skali do populacji krajowej jest zbyt mała (ocena D), aby uznać je za przedmioty ochrony w tym obszarze. Podczas prac nad PZO również nie zakwalifikowano ich jako przedmioty ochrony, a tylko dla przedmiotów ochrony (ocena A, B i C) identyfikuje się zagrożenia, określa się cele, planuje się ewentualne działania oraz wskazuje konieczność zmian w dokumentach planistycznych. – Kszyc i czajka – w aktualnym SDF brak tych gatunków, natomiast rozpoczęto procedurę

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
					występowania jest bardzo ryzykownym posunięciem, choćby w przypadku kontroli realizacji planu.”	<p>aktualizacji SDF, gdzie m.in. zaproponowano umieszczenie czajki jako gatunku występującego w obszarze aczkolwiek nie osiagającego liczebności populacji pozwalającej ją na uznanie za przedmiot ochrony (ocen a D).</p> <p>– Kropiatka – jest wyszczególniona w zarządzeniu i stanowi przedmiot ochrony (ocena C), dla której zidentyfikowano zagrożenia oraz zaplanowano działania ochronne.</p> <p>– Wodniczka – zgodnie z aktualnym SDF (10.2013) jest przedmiotem ochrony (ocena C).</p> <p>Podczas prac nad PZO nie była możliwa ocena wodniczki z powodu braku aktualnych danych o jej występowaniu (zarówno w latach 90-tych jak i w latach późniejszych nie stwierdzono tego gatunku w obrębie Łąk Skoszewskich). Jednakże należało zastosować się do Wytycznych GDOŚ, które mówią m.in. o tym, że w zarządzeniu ustanawiającym pzo wydawanym przed akceptacją zmian przez KE muszą być uwzględnione wszystkie przedmioty ochrony nawet jeżeli wiadomo, że fizycznie niektóre w obszarze nie występują lub ich występowanie powinno zostać określone jako nieznaczące. Wówczas przewidziane dla tych gatunków i siedlisk (...) dotyczą weryfikacji przedmiotów ochrony, co wiąże się z zebraniem dowodów i</p>

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
						<i>opracowaniem stosownego uzasadnienia do usunięcia gatunku lub siedliska z listy przedmiotów ochrony – zmiana oceny na D lub wykreślenie z SDF. Uwzględniamy to w załączniku 4 w CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH wprowadzając zapis „weryfikacja stanu wiedzy”.</i>
					<p>Uwagi do zał. 3. zarządzenia:</p> <p>„Trwałe przesuszenie podmokłych łąk jest nie tyle potencjalnym ile w pełni istniejącym zagrożeniem dla objętych ochroną siedlisk.” Przesuszenie terenu wynika z „niewłaściwej pracy urządzeń odwadniających, brak uzasadnienia dla całorocznej pracy pomp oraz brak odpowiednich normatywów prawnych i administracyjnych ustalających zasady funkcjonowania urządzeń hydrotechnicznych, (...) nieuzasadnionej presji prywatnych właścicieli gruntu oraz braku reakcji odpowiednich służb tak samorządowych, jak i administracji państwowej (...). Dla wszystkich aktualnie objętych projektowanym planem działań ochronnych gatunków konieczne jest bezwzględne uwzględnienie powyższego w prezentowanym zapisie.”</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>Zagrozenie przeniesiono z potencjalnych do istniejących.</p> <p>Działania ochronne odnoszące się do tego zagrożenia umieszczone są w pkt 1 i 11.</p>
					<p>Uwaga do pkt do zał. 5. zarządzenia:</p> <p>W przypadku derkaczy należy jako istniejące zagrożenie wskazać negatywną rolę zwierząt domowych, a mianowicie dziczących kotów, obok ekspansji lisów, jenotów, norek amerykańskich i</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>Zagrozenie przeniesiono z potencjalnych do istniejących.</p> <p>Dodano dziczące koty do wymienionych gatunków</p>

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
					innych.	mających negatywny wpływ na przedmioty ochrony.
					<p>Uwaga do pkt 7. do zał. 3. zarządzenia:</p> <p>W przypadku zimorodków należy wyszczególnić, jako zagrożenie istniejące niewłaściwe gospodarowanie infrastrukturą hydrotechniczną oraz likwidację wiatrołomów na ciekach.</p> <p>Dla zimorodka nie stwierdzono zagrożeń i nacisków, co w świetle powyższych uwag o nieprawidłowościach gospodarowania infrastrukturą hydrotechniczną jest błędem.</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>Dla zimorodka wyszczególniono zagrożenia polegające m.in. na (...) <i>nieprawidłowo prowadzonych pracach melioracyjnych</i> (...) oraz (...) <i>usuwanii powalonych drzew i konarów z koryt cieków</i> (...). Są one tożsame z niewłaściwym gospodarowaniem infrastrukturą hydrotechniczną oraz usuwaniem wiatrołomów z cieków.</p> <p>Zagrożenie to przeniesiono z potencjalnych do istniejących.</p>
					<p>Uwagi do zał. 3. zarządzenia:</p> <p>Dla szeregu gatunków wymieniono jako istniejące bądź potencjalne zagrożenia intensywne koszenie lub intensywny wypas. Z posiadanych obserwacji dla całego obszaru nie stwierdzono dotychczas takich przypadków w granicach PLB320007.</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Ogólnie sformułowane zagrożenia, jakimi są m.in. <i>A03.01 intensywne koszenie lub intensyfikacja</i> oraz <i>A04.01 Wypas intensywny</i> wynikają bezpośrednio z obowiązku stosowania standaryzowanej listy zagrożeń z kodami i nie ma możliwości modyfikacji nazewnictwa, dlatego też konieczne jest ich wyjaśnienie i umieszczenie tych informacji w ostatniej kolumnie tabeli zatytułowanej <i>Opis zagrożenia</i>.</p> <p>Przywołane zagrożenia odnoszą się do dwóch przedmiotów ochrony – kropiatki i kulika wielkiego. Zagrożenie <i>A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja</i> (kropiatka, kulik) objawia się w</p>

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
						<p>postaci zbyt wczesnych terminów koszenia łąk, jeszcze w czasie odbywania lęgów, natomiast zagrożenie A04.01 Wypas intensywny odnosi się do kwaterowego wypasu zwierząt na niewielkich działkach w obrębie poszczególnych gospodarstw rolnych.</p> <p>Podczas prac nad PZO ww. zagrożenia zakwalifikowano jako istniejące oraz zaplanowano działania ochrony czynnej wskazując na ekstensywne użytkowanie siedlisk przedmiotów ochrony z podaniem konkretnych terminów koszenia oraz obsady zwierząt.</p>
					<p>Uwagi do zał. 3. zarządzenia:</p> <p>W przypadku bielika „zwrócić uwagę na sygnalizowany w literaturze problem wpływu działalności łowieckiej, (...) rosnącą antropopresję strefy wybrzeża Zalewu Szczecińskiego, nie tylko zabudowa, ale rosnący niekontrolowany ruch turystyczny tak na lądzie, jak i na wodzie (np. możliwość rozwoju turystyki motorowodnej)</p>	<p>Uwagę uwzględniono częściowo.</p> <p>Działalność łowiecka: Podczas spotkań z zespołem lokalnej współpracy w ramach prac nad planem nie formułowano wymienionych w uwadze działań, jako zadania ochronnego dla któregośkolwiek z gatunków będących przedmiotem ochrony obszaru. Ponadto nie wskazano zagrożeń dla gatunków będących przedmiotem ochrony obszaru w tym szczególnie bielika, wynikających z faktu możliwości prowadzenia działalności łowieckiej ani nie wskazano, który z jej rodzajów jest negatywnym. Ponadto brak podstaw prawnych do wprowadzenia takich zapisów. Zarówno prawo europejskie (Dyrektywa 2009/147/WE Art.7, pkt.4, Załącznik nr 2 i 3)) jak i prawo polskie (ustawa z</p>

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
						dnia 13 października 1995 r. Prawo Łowieckie, Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 września 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne) zezwala na polowania w granicach obszarów Natura2000. Odnosząc się do wpływu turystyki: dodano ją do zagrożeń i umieszczono obok presji zabudowy turystyczno-rekreacyjnej.
					Weryfikacja stanu wiedzy (pkt 5.) powinna dotyczyć wszystkich gatunków ptaków stwierdzonych na obszarze PLB320007.	Uwagi nie uwzględniono. Zgodnie z Wytocznymi GDOŚ - <i>weryfikacja stanu wiedzy</i> , jako cel działań ochronnych, dotyczy gatunków, będących aktualnie przedmiotami ochrony (SDF), których występowanie nie zostało potwierdzone podczas prac nad pzo.
					Kwestią wymagającą, jak się wydaje dyskusji i ewentualnego uwzględnienia w podejmowanych działaniach ochronnych jest problem występującego bez wątpienia na tym obszarze wilka, chociaż z oczywistych względów gatunek ten nie wchodzi w zainteresowanie działań ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków w sposób bezpośredni.	Uwagę uwzględniono częściowo. W obszarach specjalnej ochrony ptaków działania ochronne planuje się wyłącznie dla przedmiotów ochrony, którymi są gatunki ptaków. Natomiast informację o występowaniu wilka, w ramach sporządzania wniosku o aktualizację SDF, umieszczono w <i>pkt 3.3 Pozostałe ważne gatunki roślin i zwierząt (opcjonalnie)</i> .
					Uwagi do uzasadnienia: Jak się wydaje nie zostały w należyty sposób	Uwagę uwzględniono. Ponownie przeliczono koszty.

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
					oszacowane koszty realizacji działań ochronnych, tak w aspekcie czasowym, jak i tak zwanego montażu finansowego. Zachodzi zasadnicze i kluczowe pytanie jakiego przedziału czasowego dotyczy kwota 8.097.164, - PLN. (...) Na przykład przyjęta kwota 103.000, - PLN na działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania jest zupełnym nieporozumieniem, chociażby w świetle sugerowanej kwoty 450.000, - PLN na uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony. Ten fragment Uzasadnienia wymaga więc gruntownego ponownego przeanalizowania i całkowitej weryfikacji.	
					<p>Uwagi do zał. 4 zarządzenia:</p> <p>Opisane Cele działań ochronnych dla większości przyjętych w planie gatunków nie budzą poważniejszych zastrzeżeń, zastanawiają jedynie kryteria określenia minimalnej ilości par, co wymaga dokładniejszego uzasadnienia. Dla derkacza oraz wodniczki zapis jest jednak zupełnie niezrozumiały. Weryfikacja stanu wiedzy nie może być celem działań ochronnych.</p>	<p>Uwagę uwzględniono częściowo.</p> <p>Nadrzędnym celem działań ochronnych dla większości przedmiotów ochrony jest nie dopuszczenie do pogorszenia stanu istniejącego.</p> <p>Liczebność kani czarnej stanowi w obszarze 3-4 pary lęgowe, zatem utrzymanie stanu populacji na poziomie minimum 3 par, zapewni zachowanie stanu obecnego. Określenie liczebności minimalnej liczby par gatunku, jaką należy utrzymać, nie określa sztywno utrzymania <u>aktualnej</u> liczebności; zapis taki wskazuje jedynie, iż taka wielkość jest prawdopodobnie konieczna do utrzymania zachowania populacji gatunku na tym terenie i nie można dopuścić do zmniejszenia tej liczby.</p>

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
						<p>Stosowny zapis umieszczono analogicznie w przypadku kani rudej oraz bielika.</p> <p>Zgodnie z Wytocznymi GDOŚ, <i>weryfikacja stanu wiedzy</i> w stosunku wodniczki (wykazana w aktualnym SDF jako przedmioty ochrony) może być celem ochrony.</p> <p>W stosunku do derkacza – przeredagowano cel ochrony.</p>
					<p>Uwagi do zał. 5 zarządzenia:</p> <p>W powszechnym pojmowaniu pojęcia „fakultatywny” to wg Słownika Języka Polskiego <i>pozostawiony do wyboru, do czyjejś decyzji; opcjonalny, nieobowiązkowy, dowolny, możliwy</i>. W przypadku opisu poszczególnych zadań ochronnych jest to zapis budzący kategorię sprzeciw. Pozostawienie zapisu o fakultatywności działań będzie w konsekwencji oznaczało brak ich wykonywania przez wielu właścicieli indywidualnych, ale i jednostek zarządzających fragmentami obszaru PLB320007, a także otwiera możliwość podejmowania działań szkodliwych dla przedmiotu ochrony. Pozostawienie tak skonstruowanego zapisu podważa więc istotę całości planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki Skoszewskie PLB320007.</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Podział działań ochronnych na obligatoryjne i fakultatywne jest wymogiem wynikającym z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 kwietnia 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2012 r. poz. 506). Podział tych działań powstał w celu zapewnienia możliwości kontynuowania ochrony czynnej siedlisk w obszarach Natura 2000, położonych na terenie gospodarstw rolnych lub ich części.</p> <p>Działania obligatoryjne mają na celu utrzymanie siedliska przyrodniczego lub siedliska gatunku w obecnym stanie zachowania i zapobieganie pogorszenia tego stanu poprzez prowadzenie ekstensywnego użytkowania, czyli ekstensywne</p>

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
						<p>koszenie i wypas. Wykonywanie działań obligatoryjnych podlega kontroli wymogów wzajemnej zgodności przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na terenie gospodarstwa rolnika, który jest beneficjentem płatności rolniczych.</p> <p>Działania fakultatywne dotyczą natomiast czynności wymagających od rolników zmiany sposobu gospodarowania bądź wykonywania dodatkowych zadań zapisanych w PZO, co związane jest z ponoszeniem dodatkowych kosztów zapewniających właściwy stan zachowania przedmiotów ochrony.</p>
					<p>Uwagi do zał. 5 zarządzenia:</p> <p>Nie tylko dla bielika powinno się przyjąć zapis o zachowaniu wszystkich zadrzewień w odległości nie 20 m, jak to przewiduje projektowany plan, a w odległości co najmniej 100 m od brzegu wód Zalewu Szczecińskiego.</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Zapis został wypracowany z RZGW podczas prac nad pzo.</p>
					<p>Integralną częścią załącznika 5 jest obszerna tabela 1 dotycząca siedlisk przyrodniczych lasów i zalecanych rodzajów rębni. Jak się wydaje została ona w dokumencie umieszczona być może omyłkowo, a niektóre siedliska (np. nadbałtyckie buczyny storczykowe) nie występują chyba w granicach obszaru PLB320007.</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>Usunięto tabelę.</p>

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
					<p>Uwagi do zał. 6 zarządzenia:</p> <p>Wzmocnienia aspektów ochronnych wymaga jedynie zapis dotyczący potencjalnych lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz stref funkcji rekreacji.</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>Przeredagowano zapisy w zał. nr 5 i zał. nr 6</p>
7.	ZG-414-24/13/ad	07.01.2014 r.	07.01.2014 r. (e-mail)	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie	<p>W udostępnionych materiałach brak jest Dokumentacji planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (dz. U. z 2013 r. poz. 1235 i poz. 1238), Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie powiadomił w swoim obwieszczeniu WOPN-ZP.6320.7.2012.BG z dnia 06.12.2012 r. o możliwości zapoznania się w siedzibie RDOŚ w Szczecinie, z dokumentacją planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000 sporządzoną na potrzebę sporządzenia projektu zarządzenia.</p>
					<p>Działania nr 10 i 11 (zał. 5) – należy sprostować nr artykułu ustawy Prawo Wodne z: „881 ust 7 pkt 2” na: „art. 881 ust 7 pkt 2”.</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p>
					<p>Wątpliwość budzi skierowanie działania: „Wykonanie kompleksowej ekspertyzy stosunków hydrologicznych, pełna inwentaryzacja infrastruktury i stanu urządzeń hydrotechnicznych” do ZZMiUW w Szczecinie oraz właścicieli/zarządców gruntów. Wykonanie tej ekspertyzy, jeśli jest niezbędna, winno</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>Zmieniono zapis z: ZZMiUW w Szczecinie, właściciele/zarządcy gruntów, RDOŚ w Szczecinie na zapis: RDOŚ w Szczecinie w porozumieniu z ZZMiUW w Szczecinie oraz</p>

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
					ciężyc na zarządcy obszaru Natura 2000.	właścicielami/zarządcami gruntów.
					W zakresie działania: „odpowiednie sterowanie pracą pomp” skierowanego do ZZMiUW, należy wskazać, iż sterowanie to powinno odbywać się zgodnie z pozwoleniem wodno-prawnym.	Uwagę uwzględniono.
8.	NE – 0624-4/1 /1/2014/EZ	03.01.2014 r.	07.01.2014 r. (e-mail)	Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie	<p>W zał. nr 5 (...) jako działanie fakultatywne wpisano: „<i>Na użytkach zielonych w miejscach naturalnych zagłębieniach znajdujących się w strefie podtopień związanych z napływem wód z Zalewu Szczecińskiego utrzymywać wodę na stałym poziomie. Najlepszą metodą jest sterowanie pracą pomp ...</i>”</p> <p>Wyjaśniamy, iż przedmiotowy obszar ochrony znajduje się na terenie naturalnych polderów, chronionych wałami przeciwpowodziowymi, stąd wody Zalewu Szczecińskiego nie mają bezpośredniego wpływu na grunty położone na tym terenie. Teren polderów odwadniany jest poprzez stacje pomp (6 szt) a poziom wód w kanałach regulujących stosunki wodne na tym terenie powinien być utrzymywany zgodnie z instrukcją utrzymywania wód przez pompownie. Sposób zagospodarowania terenów w obszarze Natura 2000 Łąki Skoszewskie wiąże się głównie z rolniczym ich użytkowaniem, stąd niemożliwym jest tak długi okres utrzymywania wysokiego poziomu wody na rozpatrywanych gruntach, gdyż prowadzi do wymoknięć i wygnicia oraz zaniku roślinności na dużych obszarach. Stąd w zależności od potrzeby</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono.</p> <p>Zapis pkt. 1 zał. nr 5 dotyczy <i>wszystkich trwałych użytków zielonych znajdujących się w strefie depresyjnej oraz części trwałych użytków zielonych znajdujących się poza strefami depresyjnymi, w zależności od sezonowego poziomu wezbrań na Zalewie Szczecińskim.</i></p> <p>Łąki i pastwiska (trwałe użytki zielone) zajmują ponad połowę powierzchni obszaru Natura 2000 Łąki Skoszewskie. Razem z nieużytkami i lasami stanowią 75 % obszaru. Grunty orne stanowią natomiast ok. 17 % (wiele powierzchni nie jest użytkowanych), zlokalizowane zazwyczaj w miejscach wyżej położonych względem łąk.</p> <p>Zgodnie z wymaganiami w zakresie Dobrej Kultury Rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, na łąkach i pastwiskach koszenie okrywy roślinnej prowadzi się przynajmniej 1 raz w roku w terminie do 31 lipca. Najwcześniejsze koszenia w ramach programów wsparcia przeprowadza się w miesiącu</p>

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
					<p>pompowanie wody poprzez stacje pomp, umożliwiające użytkowanie rolnicze gruntów winno odbywać się w okresie: od rozpoczęcia wegetacji aż do stanu spoczynku roślin tj. w okresie kalendarzowym od początku marca – do końca października.</p>	<p>czerwcu. Jest to zgodne z zaleceniami pkt.2 Zał. 5 Zarządzenia, gdzie wskazano konieczność koszenia w terminie po 15 czerwca. Dlatego też w okresie sianokosów (po 15 VI) należy zapewnić odpowiednie warunki dla pracy sprzętu rolniczego poprzez odpowiednie sterowanie pracą pomp.</p> <p>Podobnie jak ekstensywne koszenie użytków zielonych na tym obszarze, wymóg ochrony przedmiotów ochrony i ich siedlisk, powinna uwzględnić również racjonalna gospodarka wodna, która nie może prowadzić zarówno do zbytniego przesuszenia łąk w okresie wiosennym jak i do długotrwałego stagnowania wód powierzchniowych na łąkach. To wskazanie gospodarowania na obszarze Natura 2000 Łąki Skoszewskie jest odpowiedzią na zagrożenie polegające na <i>pogorszeniu jakości siedlisk łągowych spowodowanych trwałym przesuszeniem podmokłych łąk</i>, a także na <i>zalewaniu gniazd oraz śmiertelności piskląt (wychłodzenie) spowodowanych długotrwałym stagnowaniem wód powierzchniowych w okresie wegetacyjnym.</i></p> <p>Bezasadne jest również twierdzenie, iż „<i>długi okres utrzymywania wysokiego poziomu wody na rozpatrywanych gruntach prowadzi do wymoknięć</i></p>

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
						<p><i>i wygnicia oraz zaniku roślinności na dużych obszarach”, gdyż roślinność łąk zalewowych charakteryzuje się znacznym stopniem przystosowania do tychże okresów i jest przez nie w dużym stopniu kształtowana. Z kolei odwadnianie (zwłaszcza łąk założonych na glebach organicznych, a więc występujących na terenach Łąk Skoszewskich), prowadzi do negatywnych zmian w różnorodności biologicznej, m.in. poprzez mineralizację wierzchniej warstwy gleby organicznej prowadzącej do eutrofizacji siedliska. To z kolei prowadzi do zmniejszenia wilgotności podłoża i eliminacji z runi gatunków wilgociolubnych. Zjawiska te powodują zubożenie, bądź całkowite przekształcenie roślinności porastającej odwodnione siedlisko i związanej z nią fauny. Ponadto utrzymywanie optymalnego uwilgotnienia gleb użytków zielonych zwiększa plony zielonej masy i siana, co jest kluczowe z punktu widzenia zasadności użytkowania kośnego łąk (Kodeks Dobrej Praktyki Rolniczej; publikacja Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwa Środowiska, Warszawa 2004).</i></p> <p>Jednym z podstawowych obowiązków ZZMiUW wynikających ze statutu i nałożonych ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2012 r. poz. 145 z późn. zm.) w myśl art. 26 pkt 5 jest m.in.</p>

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
						<i>współdział w odbudowywaniu ekosystemów zdegradowanych przez niewłaściwą eksploatację zasobów wodnych. Natomiast, zgodnie z art. 70 ww. ustawy, przy planowaniu, wykonywaniu oraz utrzymywaniu urządzeń melioracji wodnych, podstawowych i szczegółowych, należy kierować się potrzebą zachowania zróżnicowanych biocenoz polnych i łąkowych.</i>
					Nie możemy zaakceptować zapisu dotyczącego prowadzenia prac utrzymaniowych na ciekach sztucznych(w domyśle kanałach melioracji wodnych podstawowych): „Prace utrzymaniowe dokonać w okresie IX-III.” Okres od września do marca nie jest realnym na wykonanie prac związanych z utrzymaniem cieków i kanałów, których łącznie na terenie znajduje się 55,78 km. (..) prace (..) i ich terminy uzależnione są przede wszystkim od otrzymania środków finansowych na ten cel oraz rozstrzygnięcia przetargów. Nie ma możliwości wykonania ich w m-cach styczeń – marzec, gdyż w tym okresie prowadzone są procedury przetargowe, w celu wyłonienia wykonawców prac. Finansowanie takich prac jak również ich wykonanie odbywa się w ciągu jednego roku kalendarzowego (maksymalnie do 20 grudnia). Nie jest możliwym wykonanie prac na wszystkich ciekach i kanałach w okresie dwóch miesięcy wrzesień-październik, gdyż w miesiącach listopad i grudzień panują zazwyczaj niekorzystne	<p>Uwagę uwzględniono częściowo</p> <p>Ze względu na okres lęgowy przedmiotów ochrony, a w szczególności zimorodka (miejsca lęgowe zasiedlane są na przełomie marca i kwietnia) nie jest wskazane wykonywanie prac melioracyjnych w tym okresie.</p> <p>Na terenie obszaru Natura 2000 wskazane jest prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej z ograniczeniem w postaci wymaganych terminów prac dostosowanych dla potrzeby ochrony przedmiotów ochrony. Finansowanie prac oraz konieczność przeprowadzenia przetargów nie jest wystarczającym powodem wykonywania prac w okresie lęgowym, gdyż potrzeba ochrony jest tutaj celem nadrzędnym.</p> <p>Do zapisu dodano: <i>W wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach inny niż wskazany wyżej</i></p>

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
					<p>warunki pogodowe (niska temperatura, śnieg) i nie ma fizycznej możliwości na ich prowadzenie.</p> <p>W związku z powyższym wnioskujemy o zmianę powyższego zapisu i uwzględnieniu konserwacji i utrzymania występujących na przedmiotowym obszarze cieków i kanałów w okresie maj-październik, po wcześniejszym uzgodnieniu z RDOŚ w Szczecinie.</p>	<p><i>termin wykonania prac, należy uzgodnić z RDDOŚ w Szczecinie.</i></p>
					<p>Wnosimy sprzeciw w sprawie skierowania do ZZMiUW w Szczecinie działania „Wykonanie kompleksowej ekspertyzy stosunków hydrologicznych, pełna inwentaryzacja infrastruktury i stanu urządzeń hydrotechnicznych” – dotyczy całego obszaru Natura 2000 poza granicami PGL LP. Zarząd w ramach swoich obowiązków statutowych utrzymuje i konserwuje urządzenia melioracji wodnych podstawowych oraz powierzone mu cieki (...), tj. służące regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa i ochronie użytków rolnych przed powodzią. Prowadzi ewidencję wód, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów (...), w związku z czym dysponuje informacjami na temat urządzeń, mieszczącymi się w zakresie prowadzonej ewidencji. (...) pełna inwentaryzacja infrastruktury i stanu urządzeń hydrotechnicznych, nie należących do ZZMiUW w Szczecinie, bądź nie objętych prowadzoną przez nas ewidencją nie mieszczą się w zakresie działań i obowiązków</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p> <p>Zmieniono zapis z: ZZMiUW w Szczecinie, właściciele/zarządcy gruntów, RDOŚ w Szczecinie na zapis: RDOŚ w Szczecinie w porozumieniu z ZZMiUW w Szczecinie oraz właścicielami/zarządcami gruntów.</p>

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
					ZZMiUW w Szczecinie. Wykonanie takiej ekspertyzy powinno ciążyć na zarządcy przedmiotowym obszarem Natura 2000.	
					We wszystkich punktach działań ochronnych dla obszaru winien być zaznaczony wyjątek związany z utrzymaniem we właściwym stanie technicznym budowli przeciwpowodziowych. Na przedmiotowym obszarze zlokalizowanych jest 40,6 km wałów przeciwpowodziowych, a zatem plan ochrony bezwzględnie winien uwzględnić termin – od 1 czerwca do 31 października – na wykonanie prac związanych z utrzymaniem odpowiedniego porostu traw i zadarnienia korpusów wałów, polegających na wykonaniu dwukrotnego w ciągu roku wykoszenia skarp i korony wałów przeciwpowodziowych, jak również wykonanie prac ziemnych związanych z uzupełnieniem ubytków i przecieków w korpusach wałów przeciwpowodziowych.	Uwaga bezzasadna. W zarządzeniu nie wskazywano ograniczeń z zakresu utrzymywania we właściwym stanie technicznym budowli przeciwpowodziowych. Prace polegające na wykoszeniu wałów przeciwpowodziowych, nawet w okresie łęgów, nie powinny mieć negatywnego wpływu na gatunki chronione żyjące w ich pobliżu. Specyfika roślinności porastającej wał (głównie pospolite gatunki traw oraz rośliny synantropijne) oraz warunki siedliskowe tam panujące, nie sprzyjają gniazdowaniu bezpośrednio na wałach ptaków. Wykonywane prace, polegające głównie na koszeniu i naprawie wałów, mogą skutkować okresowym płoszeniem zwierząt znajdujących się w ich bezpośrednim sąsiedztwie, jednakże nie wpłyną negatywnie na ich populacje ani też siedliska.
9.	Bez znaku	08.01.2014 r.	08.01.2014 r. (e-mail)	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwaga do tekstu zarządzenia: „Wg BP GDOŚ powinno być ... , poz. 627, 628, 842).”	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
					Uwaga do §6 tekstu zarządzenia:	Uwagi nie uwzględniono.

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
					„Konsultacjom społecznym został poddany tylko załącznik nr 5.”	Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
					Uwaga do zał. 1 zarządzenia: „Proszę wpisać obowiązującą dla PZO nazwę układu współrzędnych.”	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
					Uwaga do zał. 2 zarządzenia: „Brak legendy i skali. Proszę uzupełnić.”	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
					Uwaga do Zał. 3, 4, 5 i uzasadnienia: „Poza derkaczem, kanią czarna, wodniczką i zimorodkiem wymienione gatunki zgodnie z SDF nie są przedmiotami ochrony. Brak wniosku o zmianę SDF wraz z uzasadnieniem zaproponowanych zmian. Czy dla derkacza zagrożenia na pewno są nieznanne, skoro dla innych gatunków (np. kulik wielki) stwierdzono np. presję drapieżników, intensywne koszenie lub intensyfikacja?”	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
					Uwaga do pkt 8. zał. 3 zarządzenia: Czy w przypadku tego obszaru nie występuje zagrożenie związane z rozwojem plantacji trzcinowych kosztem siedlisk wodniczki?	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
					Uwaga do pkt 8. zał. nr4 zarządzenia: „Czy nie warto byłoby spróbować określić cele działań ochronnych mimo dostatecznego stanu	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
					wiedzy na temat przedmiotów ochrony i zagrożeń. Np. nie pogarszanie siedlisk wodniczki (mimo iż ostatnie stwierdzenie w 1991 r.) i derkacza.”	po terminie.
					Uwaga do pkt 1. zał. 5 zarządzenia: „Brak działań dla wodniczki i derkacza. Proszę uzupełnić.”	
					Uwaga do pkt 3. zał. nr 5 zarządzenia: „Proszę rozważyć czy zalesienia (nawet w wyjątkowych sytuacjach) nie będą zagrożeniem np. dla kulika wielkiego.” „Usunąć <i>Działania fakultatywne: brak</i> ”	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
					Uwaga do pkt 5. zał. nr 5 zarządzenia: „Czy prowadzenie cięć nie spowoduje to utraty mozaikowości siedlisk ptaków szponiastych?”	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
					Uwaga do pkt 6. zał. nr 5 zarządzenia: „Czy to działanie nie spowoduje zagrożeń np. dla kulika wielkiego?”	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
					Uwaga do pkt 10. zał. 5 zarządzenia: „ <i>W przypadku gdy nie jest możliwe inne rozwiązanie nie powinno się przy tym blokować niezbędnych zadań wynikających z ochrony przeciwpowodziowej -</i> Sformułowane niezrozumiale. Proszę	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
					przeformułować.”	
					Uwaga do pkt 13. zał. 5 zarządzenia: „Obszar + strefa buforowa wokół obszaru. W innym planie z woj. zachodniopomorskiego zaproponowano odległość 10 km.”	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
					Uwaga do pkt 21. zał. 5 zarządzenia: „Czy nie warto dodać również derkacza?”	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
					Uwaga do pkt 23. zał. nr 5 zarządzenia: Do treści dodać „Ocena stanu siedlisk i populacji oraz istniejących i potencjalnych zagrożeń”.	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
					Uwaga do Tabeli 1 zał. 5 zarządzenia: „Ponieważ dotyczy to kani czarnej proszę w tytule tabeli zawrzeć odpowiedni zapis.” „Czy ocena „C” o której tu mowa jest analogiczna do oceny stanu zachowania siedlisk przyrodniczych z SDF? Jeśli tak, to należy pamiętać, iż w obszarach ptasich nie ocenia się stanu zachowania siedlisk przyrodniczych. W związku z tym mimo, iż mogą one znajdować się w świetnym stanie, automatycznie będą mieć ocenę D. Proszę mieć to na uwadze. Być może na potrzeby pzo należałoby określić stan zachowania siedlisk leśnych w obszarze Łąki Skoszewskie (częściowo pokrywa się z obszarem	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
					siedliskowym Ujście Odry i Zalew Szczeciński).”	
					Uwaga zał. nr 6 zarządzenia: Do tytułu załącznika dodać: „zachodniopomorskiego”	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
					Uwaga do uzasadnienia: „(...) <i>palu</i> (...) - Planu. Proszę poprawić.”	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
					Uwaga do uzasadnienia: „(...) <i>Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 położonego na terenie więcej niż jednego województwa ustanawiają wspólnie na podstawie art. 28 ust. 8 ustawy o ochronie przyrody, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru. W związku z powyższym, iż zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków, obszar Łąki Skoszewskie PLB320007, obejmuje powierzchnię 9083,4 ha, położony jest w całości w granicach administracyjnych województwa zachodniopomorskiego, zatem przytoczony wyżej przepis prawa nie ma zastosowania w niniejszym postępowaniu (...) - To po co o tym pisać.</i> ”	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
					Uwaga do uzasadnienia:	Uwagi nie uwzględniono.

L.p.	Znak pisma	Data pisma	Data wpływu pisma	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
					„(...) Opisano granice obszaru Natura 2000 w oparciu o 904 punkty węzłowe, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PUWG 1992 (PL-1992), (...) - Proszę zastosować obowiązującą dla PZO nazwę układu współrzędnych. Dalej w nawiasie wpisano poprawne oznaczenie.	Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
					Uwaga do uzasadnienia: „(...) A122 Derkacz <i>Crex crex</i> i A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i> – wskazano weryfikację stanu wiedzy. - Proszę uzupełnić zgodnie z poprawionym w zał. 3 opisem.”	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.
					Uwaga do uzasadnienia: „(...) planie zagospodarowania przestrzennego województwa - Zachodniopomorskiego.”	Uwagi nie uwzględniono. Nie odniesiono się do uwagi, gdyż została złożona po terminie.

Zgłoszone wnioski i uwagi w ramach postępowania z udziałem społeczeństwa miały realny wpływ na ostateczną treść dokumentu. W ramach autokorekty RDOŚ w Szczecinie dokonano poprawek nie mających wpływu na treść merytoryczną zarządzenia.

Podstawowym środkiem realizacji przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie obowiązku wynikającego z przepisu art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, mającego na celu *zapewnienie możliwości udziału zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000*, było zorganizowanie i przeprowadzenie z udziałem Wykonawcy projektu planu, cyklu spotkań dyskusyjnych, na które zaproszone zostały wszystkie kluczowe z punktu widzenia ochrony obszaru grupy interesów. W ramach ww. procedury odbyły się trzy spotkania dyskusyjno-warsztatowe, które zrealizowano do 30 września 2011 r. Informacja o spotkaniach była przekazywana zainteresowanym telefonicznie, drogą elektroniczną oraz listownie. Wszystkie spotkania prowadzono w siedzibach urzędów gmin i starostwa oraz instytucji. Zaproszeni przedstawiciele organów, instytucji oraz podmiotów zainteresowanych ochroną obszaru, stworzyli tzw. Zespół Lokalnej Współpracy tj. grupę roboczą pracującą nad opracowaniem projektu planu. W skład zespołu dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Łąki Skoszewskie PLB 320007 weszli reprezentanci oraz przedstawiciele następujących grup interesu:

- 1) Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Oddział w Gorzowie Wielkopolskim,
- 2) Nadleśnictwo Goleniów,
- 3) Nadleśnictwo Rokita,
- 4) Starostwo Powiatowe w Kamieniu Pomorskim,
- 5) Urząd Gminy w Stepnicy,
- 6) Urząd Miejski w Wolinie
- 7) Zarząd Okręgowy Polskiego Związku Łowieckiego w Szczecinie,
- 8) Agencja Nieruchomości Rolnych - oddział terenowy w Szczecinie,
- 9) Zachodniopomorskie Towarzystwo Przyrodnicze,
- 10) Stowarzyszenie na Rzecz Wybrzeża,
- 11) Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie,
- 12) Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Celem spotkań dyskusyjnych było wypracowanie przez ich uczestników wspólnej wizji ochrony obszaru Natura 2000 uwzględniającej zarówno obowiązek ochrony przedmiotów ochrony przy wykorzystaniu wiedzy naukowej, jak i przy wykorzystaniu lokalnej wiedzy na temat obszaru oraz potrzeb i aspiracji osób oraz podmiotów korzystających z obszaru do zrównoważonego rozwoju. Zgłaszane na bieżąco w trakcie prac Zespołu Lokalnej Współpracy uwagi i wnioski członków grupy miały realny wpływ na ostateczną treść przyjętego dokumentu.

Projekt planu zadań ochronnych zgodnie z dyspozycją przepisu art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, uzyskał na posiedzeniu w dniu 12 lutego 2014 r. pozytywną opinię

Regionalnej Rady Ochrony Przyrody, działającej przy Regionalnym Dyrektorzem Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Wojewoda Zachodniopomorski pismem z dnia 21 marca 2014 r., znak: NK-3.0522.3.2014.KD, działając na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, uzgodnił projekt zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Łąki Skoszewskie PLB320007, nie wnosząc żadnych uwag.

Realizacja działań ochronnych i monitoringowych, zawartych w niniejszej regulacji prawnej finansowana będzie zgodnie z przepisem art. 39 ustawy o ochronie przyrody, m.in. ze środków Unii Europejskiej, a w zakresie nie objętym finansowaniem przez Wspólnotę, ze środków budżetu państwa, a także z budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych oraz monitoringowych zawartych w niniejszym akcie normatywnym w okresie obowiązywania planu wyniesie łącznie 71 019 636 zł.

Ze względu na specyfikę prac przyjęto kombinacje wynikające z łączenia poszczególnych usług. Uzyskane koszty należy traktować jedynie bardzo orientacyjnie, gdyż ze względu na specyfikę prac i terenu mogą się znacznie różnić u różnych wykonawców:

- działania związane z ochroną czynną – 69 791 636 zł
- działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania - 603 000 zł
- monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony - 75 000 zł
- uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony - 550 000 zł.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów.

Zarządzenie nie narusza zapisów zawartych w:

- Dyrektywie Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków tzw. Dyrektywa Ptasia (Dz. Urz. UE L 103 z 25.04.1979 r., str. 1-18, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t.1, str. 98 z późn. zm.);
- Dyrektywie Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory tzw. Dyrektywa Siedliskowa (Dz. Urz. L 206 z 22.07.1992 r., str. 7—5 z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102 z późn. zm.);
- Dyrektywie 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania

szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu (*Dz. Urz. L 143, 30/04/2004 P. 0056 - 0075*) tzw. Dyrektywy Odpowiedzialnościowej.

Zarządzenie nie zawiera przepisów technicznych i nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (*Dz. U. Nr 239, poz. 2039* oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).